

Jeesus elab!

Laulud, palved ja kõned Kristuse tanna-
tamise, surma ja ülestõusmise ajal.

Ärge kartke mitte, sest ma tean, et teie
otsite Jeesust, kes risti oli löödud. Seda
ep ole jnm. sest ta on ülestõusnud.

Mat. 28, 56.

Ülestõusmise pühade kingituseks

Õesti perekondadele kirjutanud

Carl Leppardt.

Natweres, 1902.

Nikolai Erna trükk ja kulu.

Jeesus elab!

Saulud, palmed ja kõned Kristuse kannatamise, surma ja ülestõusmise ajal.

Ärge kartke mitte, sest ma tean, et teie otsite Jeesust, kes risti oli löödud. Teda ep ole siin, sest Ta on ülestõusnud. Mat. 28, 56.

Ülestõusmise pühade kingituseks Eesti perekondadele kirjutanud

Carl Leppardt.

Rakveres, 1901.

Nikolai Erna trükk ja kulu.

243/245

Эстляндская Евангелическо-Лютеранская Консистерія симь удостовѣряетъ, что къ напечатанію этой книги со стороны сей Консистеріи препятствій не имѣется. —

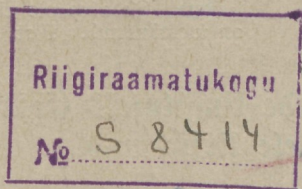
Ревель, Вышгородъ, 23-го Марта 1900 г.

№ 385.

Президентъ: Графъ Игельстромъ.

За секретаря Ад. Келеръ.

Дозволено Цензурою. — Юрьевъ 27-го Августа 1901 года.

~~№ 24012~~

0

Lugejale.

See väikene raamatukene „Jeesus elab,“ kus sees laulud, palved ja kõned Kristuse-kannatamise-surma ja ülestõusmise pühade ajaks kokku on seatud — sai minu poolt läbi waadatud. — Ja mis ma raamatu sisu kohta pean ütleva? — Noor kirjanik tahab oma talendiga kaubelda — tema kätte usutud warandusega oma Issandale kasu saata — see on ta eesmärk raamatut kirjutas des olnud. Leidku ta sellepärast lahket vastu võt- mist meie Eesti peredes ja saatku ta seda kasu, mida raamatu kirjutaja soovinud on.

Rakveres,
Määri kuul, 1900

L. Fallon.
Rakvere õpetaja.

Laul Suure neljapäewa hommikul.

Wiis: Mu järel hüüab Jeesuse.

Mind Juhata Su järele
Oh helde Jeesukene,
Et tulen sinu lauale
Mu hinge peitkene
Ja toidan oma südame
Su kallil ihu, werega.

Su mälestuseks pühitsen
Ma tänast kurwa päewa.
Su' seltsis, Jeesus, kannatan
Ma oma patu waewa.
Mind päästa, päästa patu seest
Ja wii mind eemal' pahast teest.

Luka 22 p. 14—16 j. Ja kui tema tuli, istus tema maha ja need kaksteistkümmend apostlit temaga ja tema ütles nende wastu: „Mina olen südamest igatsenud seda paasa talle teiega süia, enne kui ma kannatan. Sest mina ütlen teile, et ma seest mitte enam ei söö, kunni kõik saab sündinud Jumala riikis. Amen.

Palwe.

Armas Jeesus, meie Snnistegija ja ärapäästja!
Waata taewast halastusega meie pääle maha, kes meie

Sinu wastu pattu teinud oleme. Waata oma läbitungima filmaga meie pääle, kas wahest Sa ei leia Juuda mõtteid meie südamate sees? Waata, armas Jeesus, kas wahest ei ole kuri saadan oma huffawat õhku meie hingede pääle puhunud? Meie olemé wäga nõdrad wastased selle wägema ilma würstile ja pealegi on temal palju abi. Meie tunnistame Sinu ees, armas Jeesus, oma nõdrust ja palume Sind: tule meile ise abiks Sa kõikide aitaja. Waata ei meie suuda ühte tundi walwada ilma Sinuta. Tee meie waimu filmad lahti, et meie oma südame lugu tundma saaksime; tee meie waimu kõrwad lahti, et meie kuulaksime Sinu kutsumist ja tuleksime Sinu laua juurde oma hingedele toitu ja jooki andma, et nad tugewaks saaksiwad. Enne aga puhasta oma sõna wäega meie südamed, et mitte selle palukesega, mida Sa annad, ka saadan meie sisse ei lähe ja meie Sind ära ei müi wiletsa patu rõõmu eest, nõnda kui Juudas tegi ja Sind, oma Õnnistegijat ära müis kui kaupa raha eest. Hoiatame meid oh Jeesus, niisuguse suure kurja ja patu eest ja kui Sa meid täna oma armulauale lubad minna, siis puhasta ja pühitse meid enne läbi ja läbi, et meie omale hukatust ei sööks ega jooks ja meile süid ei saaks Sinu annist.

Sina, meie Õnnistegija, Jeesus Kristus, elawa Jumala Poeg! kuule täna armulikult meie palwet ka selle poolest, et meid lasjed seda suurt ja kallist päewa õigel wiisil pühitseda. Ole ise meie seas kõigel päewal ja ära lasse meid Sinust taganeda. Lasse meid Sinu elu sõnu rohkesti täna kuulda ja kirjuta neid

nüid, Sinu kannatamise ajal meie südamesse raud
krihvliga jäädawalt ja õpeta oma püha Waimu läbi
meid Sinu taewaliku õpetuse järele elama ja seda
meeles pidama, et Sina olid tasane ja alandlik ja
sõna wõtlif kibeda risti surmani. Lase Sind meile
eeskujuks olla kõiges, mis meie ette wõtame ja
teeme. Amen.

Meie Issa, kes Sa oled taewas j. n. e. s.

W i s: Mu järel hüiab Jeesuse.

Mind toida oma laua päält

Su ihu, werd mull' anna.

See finnitab mu nõtra meelt

Ja südant, mis siin ammu

Nii wäga igatses ju Sind.

Oh rõõmu! nüid Sa kuuled mind.

Mu' südant täna finnita

Su sisse uskus, Jeesus.

Rõik kahtlus eemal peleta,

Siis kindlaks saan Su armus.

Ja õigel wiisil lähen ka

Su lauale mis pakud Sa.

Paul Suurel neljapäewal.

W i s: Edasi, edasi.

Walmage!

Paluge!

Saadan kawal koguni.

Rüll ta oskab wõrgutada

Meie südant walega,

Meie usku nõrgendada
Ja meid saata hukka meelega:
Walwage!
Paluge!

Walwage!
Paluge!
Maailm oma lustiga
Püüab meie südant wõita
Saadanat ka aidata,
Et me wõtaks ära anda
Jeesust Juuda kombel kaubana
Raha eest!
Raha eest! —

Walwa sa,
Palu ka. —
Oma südant talitse.
Tema! meeldib liha elu,
Selle lust ta kasuga.
Kõik maailma särav ilu
Petma saab sind küll pea korraga
Walwa sa!
Palu ka!

Matteuse ew. 26 p. 20—30 f. Aga kui õhtu
jai, istus tema maha laua juurde nende kaheteist-
kümnega, Ja kui nemad sõid, ütles tema: Tõeste,
mina ütlen teile: Üks teie seast annab mind ära. Ja
nemad said väga kurwaks ja igauks nende seast hak-
kas ütlema tema wastu: Issand, minaks see olen?
Aga tema kostis ja ütles: Kes minuga oma käe
waagnasse pistab, seesinane annab mind ära. Küll
inimese Poeg läheb ära, nenda kui temast on kirju-
tud; aga häda selle inimesele, kelle läbi inimese Poeg

äraantakse; hea oleks niisugusele inimesele, kui tema ei oleks mitte sündinud. Siis kostis Juudas, kes teda ära andis ja ütles: Minaks see olen, Rabbi? Tema ütles tema vastu: Oled, jah! Aga kui nemad sõid, wõttis Jeesus leiba ja õnnistas ja murdis ja andis oma jüingritele ja ütles: Wõtke, sööge, see on minu ihu. Ja tema wõttis karika ja tänas ja andis neile ja ütles: Jooge kõigil säält seeft. Sest see on minu veri, uue seaduse veri, mis mitme eest ära walatakse pattude andeksandmiseks. Aga mina ütlen teile, et mina ei wõta mitte seeft ajast seeftinatseft wiinapuu wiljast juua seeft päewast saadik, kui mina seda uueste teiega joon oma Isa riikis. Ja kui nemad kiituse laulu said laulnud, läksid nemad wälja õlimäele. Amen.

Rõne.

Su surma tahan mälestada
Sa paasa Tall, mu Jeesuke.
Su surma wõtan kuulutada
Kui lähen armu lauale.
Mu pattudeft mind puhasta
Sa, oma kalli werrega.

Täna on see päew, millal meie Õnnistegija Jeesus Kristus armu laua seadis ja sellepärast nime-
tame meie teda „suureks“ päewaks — suureks nel-
japäewaks. Nõnda kuda meie ihu toitumise ja jooki ta-
hab, nõnda sama nõuab seda ka meie hing, süda, toi-
dust osa, et ta ära ei nõrke. Selle tarwis seadis
Jeesus armu laua, kust päält ta meile oma tõsi ihu

ja werd annab ja meie kohus on neid pruukida este-
teks Jeesuse surma mälestuseks ja teiseks meie hinge
toitmiseks. — Jeesus kutsus kõik oma jüngrid ja is-
tus nendega maha laua juurde, kõigile andis ta oma
ihu ja hinge kasuks waid hukatuseks. Eks Juudas
ole meile selle üle elawaks tunnistuseks: ta sõi kõl-
watumal wiisil Jeesuse ihu ja jõi nõndasama ka tema
püha werd, mis kõige maailma ja ka tema pattude
lunastamiseks ära walatud sai ning läks haledal kom-
bel hukka ihu ja hinge poolest. Kes kõlwatumal wiisil
sööb ja joob, see teeb seda omale hukatuseks ja
iga palukesega mida sarnane oma suhu wõtab, läheb
saadan tema sisse, nagu Juuda sisse ja kihutab teda
ühel ehk teisel wiisil oma Jeesust ära andma. —
Juudas langes peale Jeesuse armu laual käimist raha
ahmuse wõrku ja see wiis teda nii kaugele, et ta
kätt iseenele külge panema pidi. — Kõiki inimesi
saab manitsetud enne ennast läbi katsuda, niisama
kui seda Jeesus oma jüngrite juures tegi, kui ta
ütles: Tõeste mina ütlen teile, üks teie seast annab
mind ära. Ta ütleb ka nüüd meie wastu nõnda,
ütleb seda igakord, kui meil nõu on armulauale minna.
Aga kui meie seda häält kuulnud oleme, kas siis on
meile küsimus keele peale tõusnud: „Issand, wast
ehk olen mina see, kes Sind ära annab?“ Olgu
meil iga kord suuremaks mureks seda küsimust omale
ette panna ja pidagem seda meeles, et meile Issanda
ihu ja were pruukimisest, kõlwatumal wiisil, süi si-
gineb, süi, mis suurem on kui ükski teine. Jeesus

ise ütleb: „parem oleks niisuguse inimesele, kui tema ei oleks mitte sündinud“ . . .

Kui meie ennast läbi katsudes leiame, et tõeste kõlwatumad oleme Jeesuse ihu ja were vastu wõtmiseks, kui meie tunneme, et meie mitte õieti walmistatud ei ole ja kui meie südame tunnistus meile Jeesuse ära andmist süüks annab, siis walmistagem ennast uueste, et meie mitte omale nuhtlust ei sööks ega jooks. — Jeesus wastas Juudale, kui see küsis: „Minaks see olen?“ et tema tõeste äraandmise nõuga leiba sõdi ja wiina jõdi; aga Juudas ei hoolinud ka sestgi. Saadan oli tema sees wäga tugewaks saanud ja nõudis oma tahtmise täitmist. Jeesus söötis oma jüngrid pattude andeks andmiseks, aga Juudas sõdi sellele tarwis, et ennast kurjais mõtteis enam veel kinnitada. — Olgu seepärast igal ajal meie meeles, mis tarwis Jeesus armu laua seadis ja mida meile armu lauast antakse; olgu meie meeles, et armu laud ainult Jeesuse mälestuseks on seatud ja et meie säält muud ei saa, kui pattude andeks andmist. Kes armu lauast muud otjib kui seda, sell on Jeesuse ihust ja werest süid ja parem oleks kui niisugune inimene mitte ei oleks sündinud. —

Jeesus oma jüngritega laulsiwad peale õhtu söömaaja kiituse laulu ja läksiwad wälja õlimäele. Kas meie oleme ka igaford oma Jumalale kiituse laulu laulnud, kui tema meid söötnud ja jootnud on ihu poolest? Enamiste ifka mitte ja nagu mõistmatad loomad, — kes siis kui kõht täis on Jumala annist, ennast sellest eemale pööravad põlgatusega —

oleme ka meie sagedasti unustanud ja ka pea meelega sellele kiituse ja tänu andmata jätnud, kes meid söötab ja joodab. Ja kui seda sai ka tehtud, siis oli see ainult huultega, aga süda oli kaugel sellest mõttest Jumalat tänada; kuid see sai nagu masinlikult ja harjunud kumbe pärast tehtud. Kas meie ei tea, et niisugusel parem oleks, kui tema mitte ei oleks sündinud? — — —

Ja kui Jeesus meile armu lauda on katnud südamete toitmiseks, pattude andeks andmiseks, eluks ja õnnistuseks, kas oleme siis kiituse laulu laulnud? Kas ehk vast keegi seega oma Jeesust pole ära andnud? Küsi igaüks oma käest: „Issand, minaks see olen?“ Kes tahab salata, et tema see pole olnud? Kes ei ole tulnud Jeesuse laua juurest ja läinud välja pühast kojast patuste mõtetega, mida sagedaste ihu on teinud? Kas sellel inimesel ei ole süid Issanda ihust ja vereest, kas ta pole omale nuhtlust söönud ja joonud? Armsad sõbrad! hoidkem ennast niisuguste pattude eest; hoidkem ennast, et meie mitte oma Jeesust, kes meile pattude andeks andmist, elu ja õnnistust pakub Jumala kumbele wiletsate kopikate eest ära ei müü . . .

Pahandused peavad tulema ja tulewad, kes tahaks seda salata, aga häda selle inimesele, kelle läbi pahandus tuleb. Jeesus ütles seda ka oma jüngeritele, et nad oma nõdruse läbi pahandust saavad saatma ja teda kurwastama; aga Peetrus oli omas mõttes julge, et tema ennast omast Õnnistegijast pahandama ei saa. Kui kaugele jõudis ta oma jul-

gusega? Ei mitte kaugele: Juba õhtul, mõne tunni pärast ilmuwad waeße Peetruse juust sõnad mis Jeesust ära salgasiwad. Na oleks weel see üksi! Peetrus needis, wandus, et tema seda inimest, kelle nimi Jeesus, mitte ei tunne. Ta salgas oma Ünnistegija ära ja mispärast? Sellepärast et ta iseeneße pääle lootuse pani ja oma tahtmist ülemaks arwas kui Jumala wäge. Mõnda ka meie; ei meie wõi ega tohi uialgi seda mõtelda, et meie oma Jeesust pahan-danud pole, ei meie tohi seda omas meeles kinnitada, et meie oma Jeesust ära salganud pole, ei meie wõi julged olla, et meie oma lunastajat ära ei müi. Waim wast on ehk küll walmis Jeesust auustama ja teda ülestunnistama kõige ilma ees, aga meie waim on ju liha sees ja liha on nõder! . . . Ei meie suuda omast wäest Jeesust oma Issandaks tunnis-tada, ei meie jõua omast wäest waenlasele wastu sõdida ega teda ära wõita, aga sellepärast peame meie seda kõik ära tundes wälja minema ja libedaste nutma, nagu Peetrus tegi, — peame nutma kahet-suse pisaraid ja palwes ohkama Jeesuse poole abi pä-rast, küll tema meid kuuleb ja abi läkitab, kui häda suureks läheb ja meie keele pääle ära salgamine il-mub. Peetrus ei rääkinud oma Ünnistegija wastu mitte wõimatuid asju. Ei. Kes tahaks seda sa-lata, et tuhanded Jeesuse nime pärast on hirmust piina surma kannatanud; aga nemad kõik ei uhkus-tanud mitte Peetruse wiisil, waid palusiwad oma Jeesuse käest jõudu ja julgust tema nime pärast kan-natada ja kui mitu taganesid Jeesusest, kui nad ju

kord ennast tema hooleks ihu ja hingega andsiwad? Wäga wähe ehk ei sugugi olnud neid. Peetrus lubas Jeesusega ühes surma minna, jälgas teda aga füiski ära; need aga, kes mitte nii ei küdelnud, waid alanduses ennast Jumala saatuse hooleks andsiwad, ohwerdasiwad omad mullased majad, patused ihud, suure rõõmuga Jeesuse pärast, kes nende eest juba kannatanud oli. —

Jeesus nägi seda kõik ette ära ja ta tundis wäga suurt ahastust omas hinges. Ega see pole nalja asi, kõik seda kannatada, mis meie Jeesuse elust teame. Ka ihu poolest tundis Jeesus walu: ta jätab omad jüngrid eemale, neid enne manitsedes, et nad peaksiwad walwama ja lugema, läheb ja langeb maa pääle maha, suures ahastuses oma taewase Isa poole hüüdes: Minu Isa! kui see võib olla, siis mingu seesinane karikas minust mööda; ometi mitte nõnda, kui mina tahan, waid kui Sina tahad." Were piisarad ilmuvad ta palgele, nii raskeste palus ta oma Jumalat. Kõik maailma süüd kandis tema oma pääl. Rasked, suured oliwad need! — Aga seesama Peetrus, kes wähe aja eest tõutas Jeesusega surma minna — magab. Ei ta suuda ühte tundigi oma Issandaga walwada . . .

Aga aeg lähenes, kus kuri Juudas oma nõu tõeks tegi. Ilmusiwad Ketsemane aeda, kus Jeesus oma Isa palus, sõjamehed, palju rahwast mõelade ja nuiadega ülematest preestritest ja rahwa wanematest läkitatud. Nende ees otsas on Juudas ja juhatab kõiki seda rahwa hulka. Ta tuleb Jeesuse juurde,

annab temale suud ja ütleb: „Tere Rabbi!“ — Jeesus tahab temale veel kord ta nurjatumat tööd filmade ette seada ja ütleb: Sõber, mispärast oled sina siin?“ Aga raha ahnus oli Juudase südame tunnistuse hääle magama uinutanud. Ta ei kuulegi seda küsimist! — Kas meie juures ka seda pole ette tulnud et Jumala sõna hääl on küsinud: sõber mis, tahad sa nüüd teha? Sagedasti ei ole meie ühtegi wastust andnud, waid oleme omad mõtted teuks teinud. Meie südame tunnistuse hääl oli nõrk, patu tegude sopaga kaetud, ei ta jõudnud meid pahadest mõtetest ja tegudest tagasi hoida, ei meie mõistnud wahet teha, kas tegu hää wõi kuri on. Oh et meie seda hüüdu ikka tahaksime tähele panna: sõber, mis sa nüüd tahad teha, mispärast oled sina siin, mis mõtted peitawad sinu südames? Palugem lõpmata oma Jeesust, et ta neid hüideid wägewa häälega meie waimu kõrwa sisse huiaks, et meie unest ärkaksime, oma ümber waataksime ja aru saaksime, kuda saadan juba jõudnud on meid wõrgutada. — Argem aga siis püüdkem oma jõuga ega ihu rammuga ennast kiusajate küüsiist päästa: see ei lähe meil mitte korda ja meie sattume veel pahema kimbatuse sisse. — Siimon Peetrus katsus Jeesust oma mõõgaga kaitsta, aga see ei läinud mitte korda. Mis jõuame meie oma rammuga teha? Ei ühtegi! Sää! ei jae meil küll muud nõu üle, kui palume oma Omistegijat, et tema meile oma taewase wäe hulladega abits tuleks ja meid keelaks seda tegemast, mis mitte tema meele järele ei ole. Siis oleme meie kaitsetud —

kuusajate vastu — ja meie ei anna Jeesust mitte ära, weel vähem tuleb meil himu teda koguni kauba wiisi ära müümiseks pakkuda, nagu Juudas seda tegi ja ütles: „mis tahate teie mulle anda, siis tahan mina teda teie kätte ära anda.“ — Ise oma jõu pääle lootmine toob meile hukatust. Meie oma sõjariist, mis meie waenlase vastu juhime, saab meie oma pääle langema, meid purustama ja meid igaks wõitlemiseks wõimatuks tegema. —

Kui jüngrid ära nägivad, et Jeesus ju oma waenlaste wõimu all oli, põgenesiwad nemad kõik aralt eemale: Jeesus räägib rahwa vastu, neid noomides: „waata mina olen igapäew teie juures olnud ja pühas kofas õpetanud, nüüd aga tulete teie mõeldade ja nuujadega kui rööwli pääle.“ Jah, Jeesus ei olnud ühtegi pattu teinud, walmagem kurja; aga kirjad pidid ometi tõeks saama ja tema, kes ühestgi patust ei teadnud, pidi kannatama kõige maailma pattude eest. Ta oleks wõinud ju oma Isa paluda, et tema kõik kinniwõtjad oleks korraga purustanud ja neid maa päält kautanud, aga ta ei tee seda mitte. Ta loodab, et nendest keegi ennast ümber pöörma saab ja armu otsima, mida tema walmis oleks olnud andma. Juudas nägi ju kõik imeteud mis Jeesus tegi ja külap saadan tema südant kõige rohkem sellega sai wõrgutada, et ta tema filma ette kirjutas: „Jeesus päästab ennast muidugi oma waenlaste käest ära, Sina nägid ju, kui suur wõimus temal oli kui ta haiged terweks, pimedad nägijaks, jalutumad käijateks tegi, ja surnud üles äratas. Mis ja kardad?

Sina saad kolmkümmend hõbe tükki ja ega sinu Dpe-
taja seda tea, kust see raha saadud." — Eks see ole
küll kena meelitus. Juudas usub: raha on armas
ja nüüd teda saada on, mispärast siis mitte wõtta.
See waene mees oli pimedusega löödud, ei ta tead-
nud, mis ta tegi. Ja nõnda sai Jeesus, tasane, hää-
tegija, sõnawõtlik Jeesus tigeada Juuda rahwa kätte
ära antud. Nad wedasiwad teda ülema preestri
Kaiwa juurde, kuhu kirjatundjad ja wanemad olid
kokku tulnud. Mendel kõikidel on kindel tahtmine
Jeesust huffa mõista, aga ei nad leia ühtegi süüd
temast ja wiimaks, kui ta wale tunnistajad midagi
ette ei jõua tuua, püüdwad nemad teda tõe läbi wõr-
gutada. Jeesus tunnistas tõtt, kui ta ütles: „mina
olen Kristus, elawa Jumala Poeg,“ aga ülem prees-
ter pidas seda tõe tunnistust Jumala teutamiseks,
käristas oma riided lõhki ja — surma otsus oli teh-
tud! Kurjatunud Jumala teutajad sülitawad selle
kalli Jumastaja, oma häätegija filmi ja lööwad teda
keppidega, kui nad tema filmad kinni sidunud. . . .
Jah, suur oli Jeesuse kannatus suur tema valu ja
piin, suur tema ahastus mis ta nägema ja läbi elama
pidi. Kõik aga kannatas tema kui tall, mis tappa
wiidakse ja ta ei teinud mitte oma suud lahti muudu,
kui oma waenlastele armu palumiseks ja oma tae-
wase Jsa kiituseks. Mu armsad! Pidagem seda kõik
meeles, õppigem Jeesuse kannatust oma hinge kasuks pruu-
fima ja tunnistagem ühes Siimon Petrusega: „Tõeste,
Sina oled Kristus elawa Jumala Poeg.“ Amen.

Meie Jsa, kes Sa oled taewas j. n. t. f.

Wiis: Edasi, edasi!

Tunnista,

Tunnista!

Et ju patu koorem ka
Jeesusel' on walu teinud,
Teda rõhun'd armuta.

Kui ta palwes eemal läinud,
Langen'd maha juure waluga
Kannatas!
Kannatas!

Waluga

Pean ma

Jeesus, Sulle ütlemä:

„Oh ma olen kurja teinud
Kuis nüüd armu leian ma?

Sa ju üles taewa läinud!

Aga, tule alla aitama,

Tule Sa,

Aitama!“ —

Paul Suure neljapäewa õhtul.

Wiis: Kii kui mina elan, tõeste.

Oh Jeesus, Sinu waew ja piin
Mis Sina tundsid maapääl siin
Mu südant, hinge lõhkugu
Ja oma tahtmist surmaku,
Et ainult seda tahan, teen
Mis Sinu nimel teha wõin.

Mind aita meeles pidada,
Et minu pärast siduda,
Sa lastsid ennast Juutidest,
Kes läkitatud preestritest;
Et nad Sind kohtu ette tooks
Ja pärast risti külge pooks,

Kui saadan püiab wõrguta'
Mind, ja mu südant roojasta'
Siis tuleta mu meele Sa,
Mis sündis waese Juudaga.
Ta raha Sinu eest küll sai
Kuid hinge kurjal' ohwriks tõi.

Matt. p. 26 §. 62—64. Ja ülem preester tõusis üles ja ütles tema wastu: Eks sa midagi ei wasta, mis tunnistawad need sinatsjed sinu wastu? Aga Jeesus jäi wait. Ja ülem preester kostis ja ütles tema wastu: „Mina wannutan sind elawa Jumala juures, et sina meile ütled, kas sa oled Kristus Jumala poeg?“ Jeesus ütles tema wastu: „Jah, mina olen; ometi ütlen mina teile: sest ajast peate teie nägema inimese Poja istwat Jumala wäe paremal pool ja tulewat taewa pilwede pääl.“ —

Palwe.

Auu ja kiitus olgu Sulle, Sa kõrgeks kiidetud elawa Jumala Poeg, et Sina enesest oled selge tunnistuse meile jätnud. Auu olgu Sulle, et Sa ennast oled ilmutanud ka neile, kes seda wäärt ei olnud. Ei meie taha enam, armas Jõsand, kahes mõttes longata, waid Peetrusega tõsisest südamest tunnistada: Jah, Jõsand, meie usume ja tunnistame, et Sina maailma lunastamise pärast oled taewast maha tulnud, meie usume, et Sina kõiki patuseid oma juure kutsud ja neile tahad armu ja andeks andmist kinkida. — Meie täname Sind ka selle eest, et Sa meid tänasel päewal oled oma warju ja kait-

semise all hoidnud, et Sa meie hinge oled taewa leiwaga söötanud ja meid finnitatud wõitluses, walmisefks ja palweks meie waenlaste wastu. Meie palume Sind armas Jeesus, kes Sa täna tige da Juuda meeste läbi nii palju kannatama pidid, — ole meile armuline ka edespidi. Mita meid meeles pidada, mis Sina kõik meie hääks teinud oled. Lase meid tunda, et Sinu ahastus ja libe teutuste kannatamine ka meie pärast on sündinud, et ka meie pärast on Sinu pääle sülitatud, keppidega Sind löödud, Sind pilgatud, naerdud. — Lase täna kuulnud Sinu sõna õpetus meie südamete sees maad leida walgustuseks, pühitsuseks. Paranda meie patu haawad. Tee terweks meie hing, mis alati kahewahel on ja kirjuta meie südamete sisse, et Sina ainus ja dige abimees oled. Lase meid tänase päewa tähtsust kawa südameses kanda, et meie ilalgi Sinu püha ihu ja werd armulauale kõlwatumal wiisil ei pruugi ja nõnda omale nuhtlust ei sööks ega jookks ja saadan meie sisse ei lähe, nagu Juuda sisse ja meie Sind maailma tühja auu ja waranduse eest ära ei müü. Kanna ise armust hoolt, et meie ikka õieti ja hästi enmast walmistaksime Sinu lauale tulema ja säält ainult ja üksi pattude andeks andmist otsiksime ja seda saaksime. — Hoiatäna õõsel meid ka ihu poolst ja läkita omad inglid meid hoidma ja kõiki neid, kes meile armsad on, aga ka neid wõta oma warju ja kaitsmise alla, kes meie wihamehed ja waenlased on; tule ka neile oma taewaliku abiga lähedale, kes Sinust on ära taganenud, kes Sind weel ei tunne

ja maailma kõrbes oma nälga tühjade lestadega püid-
wad kustutada. Tuhata neid oma rohu maadele ja
wii elu wee hallikatele. Anna armu oh Jeesus,
ka oma ära kadunud Iisraeli rahwale, kes Sind
omas pimeduses piinasiwad ja tapsiwad. Too neid
kõiki oma juure ja lasse nende südamete sisse oma
Waimu walguft paista, et nemad näeksiwad, keda
nemad on risti löönud ja kõigest südamest ühes
meiega tunnistasiwad: Jah, Sina oled Kristus,
elawa Jumala Poeg." Amen.

Meie, isa kes Sa oled taewas j. n. t. j.

Wiis: Jeesus surma ärawõitja.

Jeesus, suur on Sinu häda,
Waew ja walu koguni.

Küll ma tunnen selgest' seda,

Et ka mina, patune

Sinu kannatuse läbi, —

Mis m'u raske süü Sull' tegi —

Elu surma läbi saan,

Kui ma Sinu juure jäen.

Paul Suure reede hommikul.

Wiis: Kii kui ma elan, tõesti.

Oh Jeesus, süita Talleke,

Sa Ija armas Pojake,

Sind piitsadega pekseti

Ja Sinu filmi sülititi,

Sull' häbi krooni punuti

Ja kõiki moodi piinati.

Küll oli suur Su kannatus,
Weel suurem sinu armastus!
Kõik walu kannatasid Sa,
Et saaksin patud andeks ma
Ja pääseks hukatuse seest
End eemal hoiaks patu teest.

Matt. 27. 1—6. Aga kui walge sai, pidasid kõik ülemad preestrid ja rahwa wanemad nõu Jeesuse wastu, et nemad teda pidid surma saatma. Ja nemad sidusid teda kinni, wiisid teda ära ja andsid teda maawalitseja Pontsiuse Pilatuse kätte. Ja kui Juudas, kes teda oli ära andnud, nägi, et ta oli hukka mõistetud, siis kahetses tema seda ja tõi need kolmkümmend hõbe tükki jälle ülema preestrite ja wanemate kätte ja ütles: Mina olen pattu teinud, et ma olen waga were ära annud, aga nemad ütlesid: mis meil seega tegemist, katsu sina ise. Ja tema heitis hõbetükid maha sinna templisse ja läks kõrwale ära ja poos ennast üles.

Palwe.

Oh süita kannataja Jeesus Kristus! Meie wae-
sed patused tohime sell' hommikul Sinu juurde tulla
Sind kiitma, tänama ja Sind paluma. Auu olgu
Sulle, et Sa meid öösel oma armu tiiwaga katnud
oled; tänu Sulle, et Sa meid oled Juudase mee-
heitmisest ära hoidnud. Kas ka meiegi ei ole pattu
teinud ja waga werd ära andnud? Jah, meie peame

ka seda tõeks tunnistama ja sellepärast tuleme Sinu juurde, armas Jeesus, elava Jumala Poeg ja palume Sind, et Sa meie päale halastaksid oma suure helduse pärast, mis Sull meie vastu on. Mita meid tänast päewa õieti pühitseda ja tuleta meie meele omad kannatamisjed. Täna on ju see päew, kus Sa kõige rängemat piina ja valu kannatama pidid ja seda ei mitte Sinu oma pärast, waid meie ja kõige maailma pattude tasuks, mis kõik Sinu pääl lasusiwad. Sinu käest, Sa wainne, tasane ja südamest alandlik Jeesus, nõuti kõigi meie ülekohutu eest tasumist. Mita nüüd meid seda ära mõista ja aru saada, et meie oma hinge õnnistust, mida Sa meile pakud — Sulle wõlgu oleme. Kirjuta seda iseäranis täna meie südamete sisse kustumata kirjadega. Tee meie waimu filmad lahti, et meie kõik seda kannatamist näeksim, mis Sulle meie eest päale pandakse ja istuta meie südamete sisse usku, et kõik seda tunneksime meie pärast tehtud olewat. Saada meid täna, kui see Sinu püha tahtmine on, oma püha kotta, et meie Sulle ühes kogudusega wõiksim tänu tuua jelle eest, et Sa oma lunastamise töö lõpetanud oled ja meile tee õndsaks saamiseks awanud. Lase meie filmad täna Kõlgata mäe poole pöördud olla, kui Sa risti pääl rippudes oma waenlaste eest palud ja rööwile paradiisi ukse awad. Õpeta meid tundma, et Sina oled Jeesus, Kristus, elawa Jumala Poeg, üks halastaja ja armuline Jumal, pitka meelega ja rikas heldusest ja et Sa igaühete kuuled, kes tõsise meelega Sinu juurde

tahavad tulla Sinult armu ja pattude andeksandmist
otfides ja Sulle ennast ohwriks tuues. Amen.

Meie Jsa, kes Sa oled taewas j. n. t. j.

Wiis: Üks tallekene lepitas.

Su risti alla tulen ma,
Oh Jeesus, armas Jeesus!
M'u palwe häält oh kuule Sa
Ja m'u pääl waata armus
Mu patud waewa teinud Sull',
Seepärast wäga kahju mull',
Sa ise anna andeks!
Ja kustuta mu' suured süüd,
Mis waewawad mind raskest' nüüd
Ja südant teewad kurwaks.

Paul Suurel reedel.

Wiis: Päikese armas paistmine.

Sa kannatajid, Jeesuse,
M'u eest nii rasket walu.
Mis toon Sull' tänuks, peiuke,
Et andsid mulle elu?
Oh wõta omaks mind,
Ma armastan ju Sind,
Sa pattudest mind puhasta,
Mind ise omal' ehita.

Oh Jeesus, Sind küll teut'i
Ja häbistati palju.
Sind nõõridega siuti
Ja wiidi naeruks wälja.
Mis olid teinud Sa?
Süüdlane olen ma!

M'u mõlga Su käest nõueti,
M'u pärast Sind küll piinati.

Oh armas Jeesus, aita mind,
Sull' õiget tänu tuua,
See eest, Sa ära andsid end.
Et mull' saaks rahu luua.
Mu südant võta Sa,
Su omaks annan ta,
Mind kofuta ja kaswata
Su fiske usk'ma õpeta.

Joan. 19. 25—30. Aga Jeesuse risti juures seisfis tema ema ja tema ema õde Maria Kleopanaene ja Maria Magdalena. Kui nüüd Jeesus oma ema nägi ja jüngri säääl juures seiswat, keda tema armastas, ütles ta oma ema wastu: Naene, waata, see on minu poeg. Pärast ütleb tema jüngri wastu: Waata, see on minu ema. Ja sest samast tunnist mõttis jünger teda oma kotta. Pärast, kui Jeesus teadis, et ju kõik oli lõpetud, et kiri pidi tõeks saama, ütleb tema: Mull on jänu. Aga säääl seisfis üks astja täis ädikat ja nemad täitsid käsna ädikaga ja pistfid isopi otsa ja panid seda tema suu ette. Kui nüüd Jeesus ädikat sai mõtnud, ütleb tema: See on lõpetud ja nõrgutas pead ja heitis hinge. Amen.

Rõne.

Oh süita Tall, oh Jeesus,
Sind risti küljes surmati.
Suur oli Sinu kannatus

Oh! Sind küll kurjast põlati,
Kõik patud Sina kandsid,
Sind ennast päästjaks andsid,
Meil anna armu, oh Jeesus,
Meil anna armu, oh Jeesus!

Täna on see päev, millal süita Jeesus suri. —
Tõesti, üks suur ime on looduses sündinud ega pole
sarnast olnud maailma algusest saadik: maailma õnnis-
tegija sureb kahe kurjategija wahel Kolgata mäel risti
pääs suure waluga. Püha Jumala Poeg on kurja-
tegijate hulka arvatud! Aga kas see üksi Juutide ja
Rooma meeste kurjuse tagajärg oli? Ei, ka meie
patud pidivad tasutud saama. Ka meie pattude eest
oli waja lunastuse hind ära maksta ja seda wõis
ainult Jumal-inimene Jeesus. Suur oli tema ar-
mastus langenud inimese soo wastu ja meie, kui
suured patused, ei jõua küll seda täiesti ära mõista,
aga ometegi tema risti all seistes seda sündmust meele
tuletada, mis kõige maailma kasuks täna sündinud
on ja tahame Jumalat paluda, et ta sedagi meile
mõista annaks, et Jeesus ka meie pattude pärast
surunud on, et meie wõiksimme oma pattudele ära
surra ja Issandale elada.

Ragu meie teame, wõeti Jeesus juba heile Ket-
semani aias kinni, kui ta oli lõpetanud Jumalat
palumast. Kuri Juudas andis oma hea õpetaja suu-
andmisega ära — müis teda kolmekümne hõbe tüki
eest Juutidele. Täna hommiku wara juba, kui wal-
geks sai, pidasivad ülemad preestrid ja Juuda
rahwa wanemad nõu Jeesust surma saata. Nad

fiduvad teda köidikutega ja wiivad ta maawalitseja
 Pontsiuse Pilatuse ette, temalt nõudes, et Jeesus
 saaks surma mõistetud. Kui Pilatus Jeesuse süi pä-
 rast seletust nõudis, avaldas rahwas, nagu oleks
 Jeesus üks mässaja, kes Keisrile keelab kohtu raha
 andmast. See aga ei olnud mitte tõsi, sest Jeesus
 maksis ka oma pearaha ära nagu meie seda Matteuse
 ew. 17. p. 24—27 salmidest näeme. Maawalitseja
 Pilatus peab wiimaks tunnistama, et ta Jeesusest üh-
 tegi süüd ei leia, aga kui Pilatus nägi, et ta Jeesust
 päästa ei wõinud ilma, et oleks suur rahwa mäss
 tõusnud, wõtab tema wet, peseb omad käed rahwa
 nähes ja ütleb: „Ma olen ilma süüta sellesinatse õige
 wereft; küll teie saate näha.“ Rahwas aga kiskendab
 kui meeletu: „Tema weri tulgu meie ja meie laste
 pääle!“ Hirmsa needmise kiskusiwad Juuda rahwas
 oma kaela ja nad kannatawad weel tänapäewgi seda
 mõju: Ilma koduta, ilma kodumaata on nemad kõige
 maailma pääle laiali pillutatud . . . Barrabase, selle
 suure rööwli, tapja ja mässaja paluwad nad omale
 lahti, päästawad kurjategija õigest nuhtlusest, aga oma
 häätegi jaoks nõuawad nemad teutawat surma risti puu
 pääl ja seda kõik seepärast, et Jeesus neid nende patu
 tegude pärast noomis, neile nende wigadused näitas
 ja neid meeleparandamisele kutsus, neile lubas nende
 eksitused andeks anda ja neid oma Isa lapsiks teha,
 kes taewas on.

Jah, head tasutakse kurjaga. See ihu, kes üh-
 tegi paha tegu ei olnud teinud, saab maawalitseja
 sõjameestest piitsadega armutumalt peksetud, keppidega

löödud. Suur hulk rahvast koguvad Jeesuse ümber, sõjamehed kisivad ta riided seljast, panewad wana purpuri mantli ta ümber, kibuwitsast punuwad nemad krooni, panewad selle Jeesuse pähe ja kumardawad nüüd tema ette üteldes: „Tere Juuda rahwa kuningas.“ Jeesuse pääle sülitatakse ja kepiga löiakse tema päha, nii, et kibuwitsa offad sügawalt ta pää sisse tungiwad ja hirmust walu sünnitawad. Kui nüüd ju küll Jeesust naerdud, wõtawad sõjamehed purpuri mantli Jeesuse seljast, panewad temale ta omad riided selga ja wiivad wälja risti löömiseks. Kohu kojast pandakse raske risti pakk Jeesuse selga; ta ise peab seda folgatale kandma! Aga ta oli wäsinud kõigest piinamistest, mis temal osaks saanud, ta nõrkeb ära palawa lõunamaa päikese paistel, kõik ta ihu on ju werine piitsadega peksumisest ja keppidega löömisest! Jeesus ei suuda enam edasi sammuda ja langeb maa pääle maha. Ei aitanud sõjameeste toored sundimised ega rahwa tigidad pillamised, Jeesuse risti peab keegi teine aitama kanda. Sää! saamad nad küreni linna mehe Simoni kätte ja see aitab nõrkenud Jeesust, wiib tema raske risti suure waewaga folgata mäele. Rist pandakse maha ja Jeesus peab end jenna peale heitma, et ennast lasta käsist ja jalust puu külge naeltega kinni lüüa. Ei ta pane wastu: sõnakuulelikult täidab ta sõjameeste nõudmist. Ei ta wõta sapiga segatud hädifat ka mite wastu, mis harilikult kurjategijatele anti, keda risti poodi, et nende meeli segada ja nii hirmust piina wähe kergitada. Jeesus tahab selge meelega

surra. — Jeesus on risti pääle finni naelutatud, rist tõstetasse püsti ja pandasse selle tarwis tehtud augusse. Müid ripub see maa ja taewa looja, maailma õnnistegija, kallimeeleline kuningas, Rahu Würst, patuste lunastaja ja Püha Jumala Poeg maa ja taewa wahel. Müid ripub see mees risti pääl, kelle sündimise juures pühad Jumala inglid laulsid: Muu olgu Jumalale kõrges, rahu ma pääl ja inimestest hea meel! Müid ripub see mees maa ja taewa wahel, kelle ristimise juures taewast hääl kõlas: See sinane on minu armas Poeg, teda kuulge. Selle mehe on kuri Juuda rahwas risti külge naelutanud kes, nende wigased terwets tegi, nende pimedad nägijaks, kurdid kuuljaks, nende pidalitõbijed puhtaks tegi, nende surnud ülesse äratas ja neile kuulutas armu õpetust meeleparandamiseks ja pattude andeks andmiseks.

Aga Jeesus kannatab kõik waikselt; ei ta wanni oma wihamehi, ta ei palu neile omalt Isalt nuhtlust nende kurja töö pärast. Ei, ta palub weel wiimastel filmapilgul kõigi eest, kes temale kurja teinud ja ütleb: Isa, anna neile andeks, sest nemad ei tea, mis nemad teewad! Kui suur on küll Jeesuse armastus kõigi wastu. Ei ükski mõista seda ülesrääkida!

Aga waata, jultunud kurjategija, kes Jeesuse kõrwal risti puu pääl oma teenitud nuhtlust kätte saab, wõib teda weel pilgata ja ütelda: „Sina, kes Sa templi maha kisud ja kolme päewaga ülesehitad, aita iseennast; oled Sina Jumala Poeg, siis astu risti pealt maha; aga ka ülemad preestrid, kirjatundjad, rahwa wanemad ja ülepea kõik selle aegne õpe-

tatud rahvas pilkavad Jeesust, kes neile ühtegi kurja ei ole teinud, üteldes: „muid on tema aitanud, iseennast ei või tema mitte aidata; kui tema Israeli kuningas on, astku tema nüüd risti päält maha, siis tahame meie teda uskuda. Tema on Jumala päale lootnud, see päästku teda nüüd, kui ta tema meelepärast on, sest tema on ütelnud: „Mina olen Jumala Poeg!“

Oh seda kurjust ja pimedust, mis kõiki seda rahva hulka omas mõinuses pidas. Ei nad tunne Jeesuses oma Ünnistegijat ära. Uusi ja ikka uusi imetegusid tahtvad need kurjad inimesed näha, aga kui nad näinud on, ei usu nad jällegi mitte, waid lähewad oma hullustusega weel pöörasemaks. Eks preestrid, kirjatundjad ja rahwa wanemad teadnud ju, mis sugusid häid tegusid Jeesus tegi, nad tunnistaswad seda isegi Jeesuse risti all, kui nad ütleswad: muid on tema aitanud, iseennast ei või tema mitte aidata. Jeesus oleks mõinud ju küll iseennast aidata aga kuidas pidiwad siis kirjad tõeks saama? Seepärast kannatab ta kõik rahulikult ja nurisemata, ei ta lausu sõnagi wastu, kui tall, keda tappa wiidakse. . .

Inimesed ei pea omas kurjuses Jumala Püha Poja kannatamisest ühtegi lugu: nad naerawad ja hirwitawad teda, kui ta risti pääl juures walus waemleb. Uga loodus, Jumala looduski katab ennast selle juure häbi töö pärast pimeduse waibaga finni. Päike läheb pimedaks, ta katab oma palge finni, ega taha nende pääle oma walgust paista lasta, kes Kõigepühama ihu on roojase needmise puu pääle

löönud. Jeesuse kannatamine läheb raskeks ja ta kisedab: Mu Jumal! mu Jumal! miks Sa mind oled maha jätnud! . . . Jumal ei jäta aga teda mitte maha. Jumal päästab oma Poja waendlaste küüfist. . . Hirmus on kõik selle pääle mõtelda, mis inimeste kurjus kõik jõuab saata. Aga ühtlase peame ka tänu pifaratega Jeesuse helde meele pääle mõtlema: waadake kuidas ta rahuga kõikide hoobid ja nurjatunud küfimisid ja teotamised ära kannatab, waadake kuidas ta risti pääl rippudes oma emale poja ja hoolekandja muretseb, kuidas ta patukahetfewale rõõmlise paradifi ukse awab, kuidas ta oma waendlaste eest palub! Püha auufartuse tundmus asub meie südamete fisse, kui kõige selle pääle mõtleme. Wiimaks annab ta oma Waimu Jfa kätte üteldes: „see on lõpetatud.“ Jah, Jeesuse töö on fiin maa peal lõpetatud, mis taewa isa temale teha andis. Suur ära lunastamise töö on lõpetatud, prohmetide ette kuulutusid on täidetud kõik wana seadus on lõpetatud, Jeesus on kõik täieste täitnud. Juuda rahwa ümber lõikamisest kuni nende juure fohtuni. Jeesus ei tulnud maailma fisse ju mitte sellepärast, et ta käskusi pidi tühjaks tegema mida Jumal ise ja oma prohmetite läbi andnud oli. Ei, ta tuli neid kõiki täitma, sest ükski inimene neid täita ei suutnud. Kuid on käsu needmine kautatud, Jumala wiha lepitatud, Jeesuse läbi oleme Jumala lapsiks saanud ja waata, wae Jumala ja inimeste wahel kaub ka fiin maapääl nähtawalt: Teff, mis Jumala templis kõige pühama paiga iga inimese eest finni kattis, kärijeb lõhki üle-

mast otsast alamast saadik. Jumal lubab iga ühte oma ette tulla palmega Jeesuse Kristuse läbi. Ei ole enam waja ülemat prestrit, kes üksi aastas ühe korra tohtis kõige pühama paiga sisse minna. Wahe sein on lõhki käristatud Jumala ja inimeste wahel. Ja waata, weelgi sünnib imetegused: maa wäriseb, kaljud lõhknewad ja hauad lähewad lahti, pühade ihud saawad oma elu tagasi, tõusewad üles ja lähewad Jerusalema kus nad endid mitmele näitawad. Ka Jeesuse waendlaste südames tõuseb kartus; kas nad' wast siiski ei ole waga werd ära walanud? Ülemad peesfritid, kirjatundjad ja rahwa wanemad on küll juba linna tagasi läinud aga sõjamehed, kes Jeesuse riided omale saagiks saiwad, oliwad oma juhataja, wäepealikuga, weel kolgatal ja kui nad kõik seda nägiwad kartsiwad nemad wäga ja ütlesid: „Tõeste, seesinane oli Jumala Poeg.“

Jah, wiimaks peawad ometi kõik seda nägema, kelle peale nemad on sülitanud, keda teutanud, peksnud, keda risti löönud ja kelle külje sisse nemad on odaga torkanud. Kõikide silmad peawad kord lahti saama ja ahastades peab siis igaüks oma wastu rindu lööma üteldes: „Tõeste Sina oled Kristus elawa Jumala Poeg, kes minu ja kõige maailma patu eest kannatas ja suri.“ Armsjad sõbrad! eks meie pea ka tunnistama, et meiegi patu wõlga selle süita ohwri Talle käest on taga nõutud eks meiegi rasked süüd ja Jumala käskude üleastumised ole Jeesuse pääle rõhunud, kui ta oma risti alla nõrkes, Kolgata mäe poole minnes? Tõeste, ka meie oleme süüdlased, aga

sellepärast on meil tarwis ühes kurjategijaga, kes risti poodud oli, oma Jeesuse poole järeljätmata ohata: Issand, mõtle minu pääle, kui Sa oma kuningriiki tuled. Mõtle minu pääle, kui Sa kord suure auuga tuled kohut mõistma ja oma haawade pääle näidates küsid: Waata, seda olen ma sinu eest teinud, mis oled sina mulle teinud? Kas sa oled mind palunud, et ma sulle pidin armu andma? Kas sa hüüdsid minu poole kui sull häda oli, nõnda kui mina risti pääl oma taewase Isa poole kisendasin Mu Jumal! mu Jumal, miks Sa mind oled maha jätnud? Sa minu Jumal ei jätnud mind mitte maha, nõnda sama kui mina ühtegi hinge häda sisse ei lasse jääda, kes minu poole kipub ja mind palwes appi hüiab. Waata mina tundsin jänu sinu eest et sinu hing ei peaks mitte jänutama, aga kas sa oled ka sest elu wee kaewust joonud, wdi paed sa oma jänu haawatest wee aukudest püüdnud kustutada? . . . Miks ei peaks meie omale täna igauks need küsimised ette panema ja ära wastama? Ruttame täna igauks Jeesuse ristialla Kolgata mäele ja katsume ennast Jumala käskude abil läbi, kas meil ka wast ei ole süüdi Jeesuse surmast? Kui meie seda õigeks saame tunnistama omades südames, siis palugem oma Ünnistegijat, et ta meie pääle mõtleks, kui ta oma kuningriiki tuleb; palugem teda, et meie waimu filmad lahti saaksiwad ja meie ära tunneksime et Jeesus on Kristus Jumala Poeg, kes maailma sisse on tulnud patusid õndsaks tegema kelle seast meie wast kõige suuremad oleme. Ja Jeesus saab meie palwet kuulma, ning meile

üttelema: Tõeste, täna pead ja minuga paradüüfis
olema. Amen.

Meie Jsa, kes Sa oled taewas j. n. t. f. —

W i i s: Jeesus, surma ära wõitja.

Jeesus, Sinu waew ja walu,
Mis Sa täna tundsid küll,
Saadab kõigil armu, elu
Ja kui palun, siis ka mull'.
Püha Jumala Poeg taewast
Si ja hoolin'd suurest waewast,
Tulid maha taewa seest
Rahwast päästma needmisest.

Lase mind ka osa saada,
Sinu õnnistuse tööst;
Et ma wõiks Su juurde jääda,
Põgeneda patu eest,
Mis sind saatis risti pääle,
Kannatuse, walu teele,
Mäa surma wallasse
Kui sind pandi hauasse.

Laul suure reede õhtul.

W i i s: Oh wõitlejad, et käige pääle.

Nüüd hana sisse maha maetud,
Mu' Jeesus, Õnnistegija.
Haud kiviga on finni kaetud,
Ja rahu Sull, mu päästija.
Si Rooma mees Sind teuta,
Si omad jüngrid kurwasta.

Su töö on ära lõpetatud,
Mis Jsa pääle pandnud Sull'.
Maailma patud lunastatud,
Eks olnud töö ju raske küll
Oh, kiitus, tänu olgu Sull'
Et rahu jaatfid Sa ka mull'.

Mu süda, ruttu alanduses
Nüid Jeesu haul' palwele.
Waat' kuda Tema madaluses
Maad annab isa wihale,
Et needmine saaks lõpetud,
Kõik rahwad sellest päästetud.

Matt. 27. 57—61. Aga kui õhtu kätte sai, tuli üks rikas mees Arimatiast, Jofep nimi, kes ka Jeesuse jünger oli. See läks Pilatuse juurde ja palus enesele Jeesuse ihu; siis käskis Pilatus ihu temale anda. Ja Jofep wöttis ihu ja mähkis seda puhta, kalli linase riide sisse ja pani seda enese uude hauda, mis tema oli lastnud raiuda kalju sisse ja weeretas ühe suure kivi haua ukse ette ja läks ära. Aga Maria Mahdalena ja teine Maria olid jääl istumas haua kohal. Amen.

Palwe.

Jeesus, meie Önnistegija, Püha Jumala Poeg,
nüid hingad Sa õiglase ja Jumala kartliku mehe

Josepi haudas. Kaks päewa wahet pidamata on Sulle, oh, meie Lunastaja, kurjade inimeste poolest piinamaine osaks saanud selle armastuse eest, mida Sa kõigile lastsid osaks saada, kes Sind palusiwad. Kaks päewa wahet pidamata on Sinu püha ihu teutatud, Sind peksetud, Sinu pääle sülitatud, Sulle walus kibuwitsa kroon pähe pandud ja raske risti patt kanda antud, mille alla Sa ära nõrkesid. Meie peame waluga tunnistama, et meie mitte vähem süidlased ei ole, kui kurjad Rooma ja Juuda mehed. Ka meie oleme Sulle kurwastust toonud oma äraandmisega nagu Juudas ja oleme sagedasti Sind oma liha rõõmu ja pehme eluga wahetanud. Ka meie oleme Sind, nagu Peetrus, ära salganud ja sagedasti oleme häbenenud, kartnud Sinu nime ülestunnistada, oleme jäält eemale hoidnud ja põgenenud, kus Sinu nime kuulutadi ja meile elu wee kaewust juaa pakuti. Ka meie patt rõhus Sinu pääle kui Sa oma risti all kõrwetama päikese kirde mõjul ära nõrkesid. Eks ka meie üleastumised löönud Sulle wastu filmi ja eks ka meie süide eest peksetud Sind! Oh, Lunastaja, Jeesus Kristus! Meie tunneme oma üleastumisi ja meie patt on meie ees alati. Anna meile andeks meie südamate tuimust; kisu meie waimu filmade eest paks kate maha, et meie näeksi me, kuidas Sa meie eest Kolgatal risti puu pääl ripud ja oma waenlaste eest palud; et meie näeksi me, kuidas Sinu püha weri mööda risti palki alla maa pääle jookseb meie kõikide eest, pattude andeksandmiseks eluks ja õnnistuseks. Juhata, oh Jeesus, meid igapäew Sinu risti

alla meie patu koormaga, et meie Sinu pääle omad filmad ja käed üles tõstaksime ja paluksime: Issand, Jeesus, Kristus, elawa Jumala Poeg, mõtle meie pääle, kui Sa oma kuningriiki tuled! . . . Mõtle meie pääle ka sel öösel oma ilma lõp'mata armastuse pärast mis Sull meie vastu on ja hoiu ning kaitse meid kõiki. Saada meile rahu magades ja tuleta meie meelde, et Sina ka ju magad, aga mitte surnud ei ole. Anna meie südamesse usku Sinu sisse, et meie ka nii truuwilt igal pool Sinu juures tahaksime olla, kui need naesed, kes täna õhtul Sinu haua juures istumas oliwad ja kõige see päewa Sinu juurest ega lähedalt lahkuda ei tahtnud. Öpeta meid Sind õieti tänama selle suure armastuse eest, mis Sa meie vastu ka tänasel päewal nii rohkestes oled üles näitanud. Sa oled meie hinge oma taewase leiwaga söötanud, oled teda jootnud eluwee kaewust, oled Ise risti puu pääl pidanud walus ohkama; „Mul on jänu,“ et meil küll oleks oma jänunewa hingele kosutuseks anda. — Hoiu meid kallis Dnnis-tegija, Sinu vastu enam pattu tegemast ja kui ka meie omas liha nõrkuses ennast kurjadest waenlastest, kuradist, maailmast ja meie omast lihast petta peaksime lastma, siis, oh Jeesus, juhata meid oma Püha Waimu läbi Sinu juurde tulema ja Sind omale abiks paluma, siis oleme meie kaitsetud ja waend-lased peawad taganema Sinu püha risti kuju eest, mida Sa meie südame sisse panna tahad. Jah, Issand, Jeesus, Sinu pääle oma muresid weeretades julgeme meie ka ennast une hõlma anda, selles loo-

tuses, et Sa meid homme äratada mõtad, kui see
Sinu püha tahtmisega ühte sünnib Amen.

Meie Isa, kes Sa oled taewas j. n. t. f.

Wiis: Armas Jeesus, awwita.

Sinu ihu, Jeesuke,
Hingab rahu sees nüüd hauas.
Oh mu' hinge Peiuke,
Küll Sa olid raskest maewas,
Kui Sind piinati ja löödi
Pärast risti pääle poodi.

Rase täna öösel ka
Mind Su ingli wägi hoida;
Et wõin rahus magada
Ja Su nime appi hüida.
Oh küll haudas hingad Sina,
Kuuled, kui Sind palun mina.

Laul laupäewa hommikul enne Kris- tuse ülestõusmise püha.

Wiis: Jumal, maa ja taewa looja.

Waike rahu täitku südant
Nüüd sell' kallil hommikul,
Et me' mõistaksime warmalt,
Walmista end Jeesusel',
Kes nüüd tahab puhkamist,
Pärast rasket kannatamist.

Rahus saatkem päewa mööda,
Rahu olgu kõigil meil,

Rahus wõtkem teha tööda,
Rahu soowigem ka neil,
Kes on kurwad, häda sees,
Kelle filmad nutu mees.

Matt. 27. 62 — 66. Aga teisel päewal, mis tuleb pärast walmistamise päewa, tulid ülemad preestrid ja wariserid kokku Pilatuse juurde ja ütlesid; „Isand, meie meele on tulnud, et tema, petis, ütles, kui ta alles elus oli: Mina tõusen kolme päewa pärast üles. Seepärast käsi hauda hästi hoida kolmandama päewani, et tema jüngrid öösel ei tule ja teda ära ei warasta ja ei ütle rahwa wastu: Tema on surmufu ülestdõusnud; siis on wiimane pettus pahem, kui esimene.“ Aga Pilatus ütles nende wastu: „Hoidjad on teil, minge ja hoidke hästi, nenda kui teie tunnete. Ja nemad läksid ära ja hoidsid hauda hästi hoidjatega ja panid kivi pitsferiga kinni. Amen.

Palwe.

— Armas Jeesus! Waata inimeste laste kurjus on nii suureks läinud, et nad Sind ka surmaski teutamata ei jäta? Petisefks nimetawad nad Sind; aga anna neile andeks, sest nemad ei tea mitte, mis nemad teewad. See on nende tund ja pimeduse wõimus. Meie aga tahame, oh Jeesus, kindlasti uskuda, et Sina, see elu Würst hauast wälja oled tulnud kui ära wõitja. Meie tahame uskuda, et Sino

oled oma surmaga surma ära võitnud ja neile, kes haudas, elu kinkinud; aga Sina ise kinnita meie nõrka usku. Waata ta on pisuke ja ei jõua Sinu sõnast igal ajal kinni pidada; sagedasti kipub saadan oma kahtluse seemet meie hinge põllu pääle külwama ja meie ei jõua omast wäest mitte seda umbrohtu wälja kiskuda. Tule Sina ise ja aita meid; kisu meie südamed täna, sel waiksel päewal, kus Sa haudas hingasid kahtluse mudast wälja ja ülenda neid oma poole; raputa meie südamed nende wiimaste päewade sees olnud kurwa sündmustega ja ärata teda patu unest et ta võiks oma ümber waadata ja aru saada; kui wäga kõlbmata ta on Sind, armas Jeesus, wastu wõtma. Tee Sina ise meie waimu filmad lahti, et meie näeksite Sind haudas olemat ja seega teaksite, et Sina meie hauad pühitsenud oled, kus sees kord hingama peame ja anna meile mõista, et meie surma läbi elu sisse saame, kui Sinu sisse ja Sinu sõna sisse usume. —

Hoia ja kaitse meid ka eestulewal päewal oma armu käega. Anna meile täna oma rahu, et meie seda kallist päewa waiksesti mööda võiksite saata ja ennast Sinu ülestõusmise wastu walmistada ning õiget püha rõõmu oma südameses tunda ja ennast hoopis Sinu omaks anda ihu ja hinge poolest. Seda anna ise oh armas Jeesus. Amen.

Meie Isa, kes Sa oled taewas j. n. t. s.

Wiis: Jumal maa ja taewa looja.

Ära kardda, minu süda!
Kas su' Jeesus hauda jäeb?
Eks ta ütelnud ju seda:
„Küll su film ka seda näeb,
Kolmandamal päewal tõest
Tõusen üles haua seest.“

Jeesus tõuseb; ära kardda
Surma seest tõest' ülesse.
Süda, ära wäga kurda:
Ta lä'ab Isa sülesse.
Säält ta tuli ilmale,
Rahu saatma kõigile.

Ei Tad' jõua sõjamehed
Wariferid preestrid ka —
Pitserid ja haua wahid —
Haudas finni pidada.
Usu: Jeesus tõuseb tõest,
Üles oma haua seest.

Laul laupäewa õhtul, enne Kristuse ülestõusmise püha.

Wiis: Armas Jeesus awita.

Singama lä'ab kõik maailm
Uni wõtab kõik ta hool'e.
Waikfelt waatab weel mu' film,
Jeesus, Sinu haua poole:
Hoidjad hoidwad hauda hästi
Ragu neile seda kästi.

Waemate en'd asjata,
Sõjamehed, haua hoidjad.
Jeesus tõuseb ometi,
Teeb kõik tühjaks teie püüded
Katki murrab surma oda
Awab meile Issa koda.

Joan. 12. 24—26. Tõeste, tõeste mina ütlen teile: kui niisu iwa maa sisse ei lange ja ära ei sure, siis jääb tema üksi; aga kui ta sureb, siis kannab tema palju wilja; Kes oma elu armastab, see kautab seda ja kes oma elu wihkab siin maailmas, see hoiab seda igaweseks eluks. Kui keegi mind teenib, see käigu minu iärel ja kus mina olen, sääl peab ka minu teener olema ja kes mind teenib, seda tahab minu Issa auustada. Amen.

Palwe.

— Armas Issand Jeesus, kes Sa rahulikult haua sees puhkad ja ka meie haudasid oma sääl magamisega pühitsed ja rahu paikadeks teed — meie tuleme sell' waiksel õhtu tunnil Sinu ette Sind kiitma, tänama ja Sulle oma palwe ohwrit tooma, kes Sa meid loonud ja lunastanud oled. Kiitus ja tänu olgu Sulle, meie helde Õnnistegija, et Sa meie lunastamise pärast oled taewast maha tulnud patuse maailma sisse ja kõiges meie sarnatseks jaades, meid oma wendadeks teinud oled ja seega Jumala lasteks; et Sa meid oled käsu needmise alt wabastanud ja

armu seaduse meie üle maksma pannud. Jah, armas Jeesus, suur on Sinu armastus waeste patuste inimeste vastu: kõik maapäalsed inimese elu astmed oled Sa oma eluga pühitsenud ja waata, nüüd oled Sa weel alla hauda läinud. — Muu ja kiitus olgu Sulle et Sa meid surma võimusest oled päästnud, et meie nüüd surma läbi elu sisse minna võime kui Sinu sisse usume, Sa elu leib taewast. —

Uga seepärast palume meie Sind, armas Jeesus: walgusta meie haua-pimedaid südameid oma armu walgusega, lase oma sõna põletajad kiired nendesse tungida ja häwita sääl kõik, mis weel wana Adamat meele tuletab, et meie õieti ja hästi Sinu püha ülestõusmise päewa vastu walmistatud oleksime, et ka meie südameid püha rõõm võiks toita, kui Sa meile seda kallist päewa näha tahad anda. — Meie teame, et Sina surmast elu sisse lähed ja ka meile selle tee awad, seepärast ei taha meie mitte enam kurwad olla kõigi nende kannatamiste pärast, mis Sulle osaks saiwad! meie usume kindlasti, et Sina surmast oled ülestõusnud ja tigidad Juuda ja Rooma mehed häbi sisse jätanud, kes Sinu mälestust maapäält kautada tahtsiwad; meie usume seda, et Sina ka meie pärast oled haudas olnud ja ka meie pärast surma sisse läinud ja meile elu toonud. Muud ei suuda meie waesed patused Sinu suurest armu tööst mitte ära mõista, aga ka sestgi on meile küll hinge õnnistuseks ja meie palume Sind, et Sa seda usku meie sees wägewaks lased saada. — Kaitse ja hoia meie südameid oma sõna müüri taga warjul, et kuri

hinge waenlane oma sulastega nendelt usku ja lootust Sinu pääle ära ei saa häwitada ja armastust Sinu wastu kustutada. Hoia meid sell ööl ka ihu poolest ja too kõikidele rohkeste troosti ja julgust Sinu pääle oma muresid weeretada, küll Sina tahad kõik hästi korda saata. Juhata kõiki oma Püha Waimu läbi oma juurde, et nad Simult abi otsiksid ja leiaksid; kuiwata Sina ise nende pisarad oma helde käega, kes Sinu kannatamise ja surma pärast kurwad on ja lasse neid Sinu armu maitseada rohkeste ihu ja hinge poolest. Korja ka kurjad Sind põlgajad Israeli lapsed kõige maailma päält oma haua juurde kokku ja tee nende waimu silmad ka lahti, et nemad näeksid, keda nad on surma saatnud; et nad sellejärele omast kangekaelusest lahkuksid ja ennast Sinu haua juurde koguksid üteldes: Tõeste, seefinane oli Jumala Poeg. Ära lasse neid parandamatta surma saagiks langeda, waid asuta nende südamete sisse keda usku, et Sina juba surma ära wõitnud oled ja nemad nüüd oma surematad hinged wõiwad selle wägewa küinte wahelt päästa. Seda sama armu sõna lasse ka kõigile neile kuulutada, kes weel pimeduses istuwad, ega ühtegi Sinu sõna kosutawast walgusest pole oma südames tunnud. Sinu nimel, oh Jeesus lõpetame meie seda kallist päewa, mis Sa meile meeleparandamiseks annud oled. Amen.

Meie Isa, kes Sa oled taewas j. n. t. s.

Wiis: Edasi, edasi.

Lootuses,
Lootuses,
Et sa tõused suures mäes
Tahame en'd maha heita
Magama nüüd rahu sees,
En'd Su haawadesse peita
Siis meil rahu paik siin tõest on käes
Sinu sees
Hinge mees.

Jeesus Sa!

Arata
Homme meid kui tahad Sa,
Ja meil lase osaks saada
Seda õnnist rõõmu ka
Et m'e võime kindlaks jääda
Uhu sisse: Surnust tõusnud ta!
Ülesse!
Ülesse!

Kristuse ülestõusmise püha esimese päe- wa hommiku laul.

Wiis: Võta nüüd Issandat, wägewat kuningat kiita.

Kristus on haua seest wõitjana üles ju tõusnud,
Surma ta surmaga wägewasti' ära on wõitnud!
Oh hõiska ilm!

Rõõmuga läigi mu film.

∴Kristus on surma seest tõusnud!∴

Ingli hääl kuulutab: Kristus on surma seest tõusnud!

Jeesus on elus, ta surma on surmaga wõitnud!

Ta elab tõest'

Ta surma jöest läbi läin'd

∴Ja elu kõigile toonud.∴

Urge siis haua seeft Jeesuseft otsida wõtke:
Ta on ju elus, ta wastu kõik röömuga tõt'ke.
Oh Jeesuke!
Mu hinge Peiuke Sa
:;Mind lasse ennast Sa leida.:;

Luka 24. 5—7. Siis ütlesid inglid naeste wastu: „Mis teie elawat surnute juurest otsite? Ei ta pole siin, waid ta on ülestõusnud; tuletage meele kuida tema teile on rääkinud, kui ta alles Kalilea maal oli, üteldes: Inimese Poeg peab ära antama patuste inimeste kätte ja risti löödama ja kolmandamal päewal jälle üles tõusma.“ Amen.

Palwe.

Armas Jeesus! Ka meie tuleme waimus täna hommikul Sinu haua suurde. Tee ka meie silmad lahti, et näeksime Sinu haua tühja ja Sind üles tõusnud olewat. Tee, oh helde Jeesus, meie kõrwad lahti, et ka meie kuuleksime seda suurt röömu sõnumit: Mis teie elawat otsite surnute juurest? Ei ta pole siin, waid ta on ülestõusnud! — Jah, üles tõusnud Jeesus! meie tahame ometegi uskuda, et Sina oled elawaks saanud, et Sa oled surmusest üles tõusnud, surma surmaga ära wõitnud ja neile, kes haudas, elu kinkinud; meie tahame seda tõsise ja kohlase südamega uskuda, aga Sina aita meie uskmata südant ja tee meie waimu silmad oma Püha waimu wäe läbi lahti siis täidab meie südameid õige rööm Sinu ülestõusmise pärast; siis wõime meie terwe

ristitud maailmaga hüüda: Kristus on ülestõusnud! Siis tõuseb ka meie hääl ühes rõõmsatega täna taeva poole Sinu auujärje ette kiituseks ja tänuks see eest, et Sa wägewaste oled wõtnud surma astelt kautada ja põrgu haura wõimust lõpetada; siis usume ka meie ilma kõikumata usuga, et meie ka Sinu läbi surmaga elu sisse saame ja seda suurt rõõmu Sinu Jsa kajas näeme ja maitseme, mis ükski film ei ole näinud ega ühegi kõrw kuulnud; siis teame ka meie waesed patused, et sa nimelt meie pärast oled kannatanud, surnud ja ülestõusnud et meie patu wõlad maksetud on, meie needmise alt wabastatud oleme ja nüüd selgest armust patude andeksandmist, elu ja õnnistust Sinu läbi saada wõime ja et Sa igaihele seda kõik tahad anda, kes Sinu nime sisse usuwad ja Sinult seda paluwad. —

Saada meid oh surmusest ülestõusnud Jeesus täna, kui see Siuu armu nõu ja tahtmine on, oma püha kotta, et meie kõige Sinu kogudusega Sulle wõtaksime kiituse laulu laulda ja kõigest südamest püha rõõmuga üks teise wastu öölda: Tõeste, Kristus, elawa Jumala Poeg, keda minewal reedel hauda pandi, on surmusest üles tõusnud, surma astelt oma surmaga tühjaks teinud ja põrgu haura wõimust lõpetanud! Kristus on surmast üles tõusnud! Hallelijah! Amen.

Meie Jsa, kes Sa oled taewas j. n. t. j.

Wiis: Võta nüüd Issandat vägewat kuningat kiita.

Jah, meie usume, Jeesus, et surnuft Sa tõusnud
Ja surma surmaga vägewast, ära ka mõitnud.

Sind palume,

Su juurde tuleme kõik

∴ Meid lae leida Sind, Jeesus. ∴

Laul Kristuse ülestõusmise püha esi- mesel päeval.

Wiis: Oh waga Jumal, kes.

Ju wara hommikul,

Su haual' naesed tõt'wad.

Ja ise filma weel

Sind leinata nad wõtwad:

„Me ainus rööm ja õnn

„On ära tapetud

„Ja hauda pandud on,

„Haud hästi hoietud.“

„Mis ime on se nüüd

„Haud lahti tehtud enne!“

Nii kõlas naeste hüid: —

„Oh feda röömu õnne!

„Ei abi otsimist,

„Ei kivi weeretist,

„Ei wahti, sõjameest,

„Kes hoidsid Jeesukest.“

Nad hauda astuwad

Et oma Jeesust leida;

Nad teda otsiwad,

Et mõikswad tad' wõida.

Haud tühi koguni —

Ei Jeesust polegi!

Rõik waiw' ja wagane :

„Mis on see ometi?“

Kui kahewahel nad
Sääl wõtsid ümber waa'ta

Ja küsisid : „kes tad

„Wõis siit küll ära saata?“ — —

Kaks inglit nende ees

Sääl tühja haua sees

Siis naestel ütlesid

Kes Jeesust otsisid :

„Ei Jeesust pole siin,

„Ja surmüst üles tõusnud.

„Rõik tema waew ja piin

„On surmaga nüüd lõp'nud.

„Surm ära wõidetud

„Ja saadan kõidetud

„Te' Jeesus tõusnud on

„See olgu Teie õnn.“ —

Mark. 16. 1 — 8. Ja kui hingamise päew
fai mööda läinud, otsisid Maria Mahdalena ja Maria
Jakobuse ema ja Salome kallid rohtusid, et nemad
pidid tulema ja teda wõidma. Ja esimisel nädala
päewal tulid nemad väga wara päewa tõustes haua
juure ja ütlesid isekeskis : kes weeretab meile see kivi
haua ukse päält ära? Ja kui nemad senna waatsid,
nägid nemad, et kivi oli ära weeretatud; sest tema
oli väga suur. Ja nemad läksid haua sisse ja nä-
gid ühe noore mehe paremal pool istumat, sell oli
pikk walge riie seljas ja nemad ehmatasid väga.
Aga tema ütles nende wastu : „Arge ehmatage! teie
otsite Jeesust Natsaretist, kes oli risti poodud : tema

on ülestõusnud, teda ei ole siin, waata aset, kuhu nemad teda olid pannud. Aga minge ütlege tema jüngeritele, ka Petrussele, et tema teie eele läheb Kalilea maale, sääl saate teie teda näha, nõnda kui tema teile on ütelnud. Ja nemad läksid rutuste wälja ja jooksid haua juurest ära; sest nende pääle oli wäristus ja ehmatus tulnud ja ei ütelnud kelle-gile ühtegi, sest nemad kartsid. Amen.

Nõue.

— Kristus on surmest üles tõusnud! Hallelu-jah! Surm, kus on sinu astel ja põrgu haud kus on sinu wõimus. Aga tänu Jumalale, kes meile wõinust annab meie Issanda Jeesuse Kristuse läbi! Amen.

— Nuttes ja juure kurwastusega nägivad Jee-suse truupid sõbrad, et nende lootus kippus tühjaks minema. Ja kuidas oleks see ka libaliku inimeste juures wõinud teisiti olla! Jeesus saab Ketsemani aias kinni wõetud peale selle, kui ta oma jünger Juudas teda kui kaupa kolmekümne hõbe tüki eest ära müinud, teda saab kui suurt kurjategijat Juuda rahwa suure kohtu kätte ära antud, maawalitseja Pontsius Pilatus ei jõua ka teda kaitseda rahwa mäsju kartes ja lasseb teda piitsadega peksta, teutada ja wiimaks ühes kurjategijatega risti pääle üles puua, kus Jeesus suure waluga suri . . . Inimene on ju inimene: waim oli küll mitmelgi walmis Jeesust Jumala Po-jaks tunnistama, paljud tegiwad ka seda, aga wi-

maks taganejivad temast füisgi liha nõtruse pärast, nagu meie seda Jeesuse jüంగritest näeme, kellel kõige enam asja oli teda Jumala Pojaks ja õigeks maailma lunastajaks tunnistada — aga liha on nõber. Et teie müib Juudas Jeesuse raha eest ära, teiseks taganewad kümme jüంగrit Jeesusest ja põgenewad, kui näewad, et nende õpetaja kimbatuse sisse langes; Peetrus üksi weel ongi Jeesuse juures, aga seegi käib kaugelt oma heategija järel ja wiimaks salgab teda koguni ära teda needes, wandudes. Ometegi oliwad jüంగrid kõik Jeesuse wägewad teud ise oma filmaga näinud, tema õpetust oma kõrwaga kuulnud. Nad oliwad näinud, et ristija Joannes Jeesust ristas, oliwad kuulnud häält taewast: Seesinane on minu armas Poeg, teda kuulge; nad oliwad näinud kudas Jeesus pimedad nägijaks tegi, jalutumad käima, pidalitõbised puhtaks ja kurdid kuulma tegi, kuda ta furnud üles aratas, wee pääl käis, pisut leiwaga tuhanded inimesed söötis ja palju muid imetegusi, mida kõik ei jõua rääkidagi, aga — patuse inimese usk on nii wäetike, et ta peale kõigi nende sündmuste weelgi kahe wahel on! Ei nad jõua uskuda, et Jeesus maailma Dnnistegija ja ära lunastaja oli. Ka nüüd, kui Jeesus ju furnust ülestõusnud, kahtlewad ta jüంగrid selle tõsiduse juures. Eks see lugu pea meidki, mu armsad, sundima omale küsimist ette panema: „ega meie ometegi kahe wahel pole sellepoo-lest, et Jeesus tõesti on furnust ülestõusnud!“ Ei meie taha tõesti kahes mõttes longata waid kõige rahwaga hüida: Jeesus on furnust üles tõusnud, ta

on furma furmaga ära mõitnud, on elu walge ette toonud, meile pattude andeks andmist, elu ja õnnistust annud ja tee taewa kodadesse awanud, kust üh-tegi patust tagasi ei lükata, kes palub, et temale ka osa saaks antud sellest suurest taewalikust rõõmusest ja õnnest mida ükski film ei ole weel näinud, ega ükski kõrm ei ole kuulnud ja mida meie omale mitte ette kujutada ei oska. Nii suur ja püha on see suur Jumala sala asi, mida ta neile walmistanud on, kes tema sisse usuvad, teda teenivad ja teda ükspäinis omaks Jumalaks tunnistawad. — Jah, eks see ole suur Jumala arm, mis ta meile, waestele patustele osaks on lastanud saada. —

Wara hommikul ruttawad kolm naest Jeesuse haua poole. Nemad üksi weel armastawad oma Jeesust, nendele oli ta weel kallis! Jüngrid olivad ta maha jätnud ja istuwad nüüd nõnda ühes koos finni pandud uste taga, ega julgenud oma suure õpetaja haudagi waatama minna. Suur armastus on aga tugewam ja ohwimeelsem, kui usk ja lootus. Jüngrid kautawad oma usu Jeesuse sisse ja lootuse tema päale, olivad ka selle üle kabe wahel, kas teda armastada, kes nii kurwalt otja saanud, aga naesed! — ei nende armastus kustu oma armsa Jeesuse wastu. Wõib olla, nad andsiwad omad wiimsed raha kopikad kalli salwi eest ära, et aga oma armsa Jeesuse ihu wõida ja mädanemise eest hoida. Nad ei olnud rik-kad, aga siiski sundis armastus neid oma raha wa-randust weelgi ära raiskama . . . Kui nende usk ka lõppes Jeesuse sisse, kui nemad ka enam lootust tema

pääle ei pannud seeford, nagu meie jeda ka mõime
 tõeks tunnistada sellepärast, et nad Jeesust ei loot-
 nud, et ta surrust üles pidi tõusma, aga armastus
 on siiski wägewam, kui kõik muud ja see ei jae mitte
 tasumata. Kui meie oma Jeesust armastame, siis
 saame oma südamesse usu ja lootuse ilma ühegi
 palweta, nagu naeste juures sündis. Nad tulewad
 hommiku wara, armawad isekeskis, kes küll weeretaks
 meile suure kiwi haua ukse eest ära. Nad nägiwad
 ju reede õhtul, kui Joosep haua ukse ette kiwi laskis
 panna, nägiwad pealegi, et wahid haua juure pandi,
 haua uks finni pitseeriti, aga siiski ajab armastus
 neid haua juure ja kas nad petetud saiwad? Ei, ei
 ükski saa ennast petma, kui ta armastuse pärast oma
 Jeesuse juure kipub, kes temale kõik hääd küll iga-
 päew annab selgest armust, sest et ta ise selge ar-
 mastus on. Inimeste armastus on lihalik, on pal-
 jas tõise armastuse wari, aga on siiski nii suur ja
 wägew tundmus et teist jarnast maapääl olemas ei
 ole, mida inimesed iial tundwad . . . Ingei kuulutab
 naestele, kes wäga ehmatafiwad, kui nad haua
 ju lahti nägiwad olemat ja oma armast Jeesust haua
 sees ei leidnud: Urge ehmatage! Teie otsite Jeesust
 Naatsaretist, kes oli risti poodud, tema on ülestõus-
 nud, teda ep ole siin, waatke aset, kuhu nemad teda
 oliwad pannud! Jah! Jeesus on surrust ülestõus-
 nud! ärgem otfigem elawat surnute juurest! Kui
 rõõmsaste kõlab see sõnum peale niisugust rõhumat
 sündmust, kui Jeesuse risti löömine! Jeesus on sur-
 rust ülestõusnud! Jah! ta on tõesti surrust üles

tõusnud! — Raesed ei taha weelgi seda uskuda, waid kaebawad nuttes: nemad on meie Issanda ära wiinud ja meie ei tea mitte, kuhu nemad teda on pannud!" Aga waata! Juba on Jeesus ise otsijale walmis wastust andma, ta kutsub enese otsijat nimepidi ja nüüd saawad selle filmad lahti ja ta tunneb oma õpetaja ära kelle sisse ta on uskunud, kelle pääle lootnud ja keda ta on armastanud. Suure rõõmuga hüiab nüüd Maria: „Rabuni!" (õpetaja) Jeesus aga keelab teda oma külge puutumast, üteldes: „Ära puutu minusse, sest ma pole weel üles läinud oma Isa juure, aga mine mu wendade juure ja ütle neile: mina lähen üles oma Isa ja teie Isa juure ja oma Jumala ja teie Jumala juure!" Kes tahaks nüüd weel kahe wahel omas mõttes olla, Jeesuse surrust ülestõusmise pärast! Oh seda suurt armastust, mis Jumala Püha Poeg waeste inimeste wastu tunneb ja üles näitab. Sellest armastusest ei ole inimestel aimugi. Peale selle kui kurjad inimesed Jeesust on nii kolel ajal kombel piinanud ja tapnud, nimetab ta neid kõiki oma wendadeks ja lubab üles minna oma Isa ja nende Isa, oma Jumala ja nende Jumala juure! Ei temal ole wiha oma piinajate wastu, ei ta pahanda oma jüingrite pääle, et need teda hädas maha jätswad ja ära salgasiwad, ei ta jäta neid maha nende uskumata meele pärast waid nimetab neid oma wendadeks!

See on wast armastus, mis suurem on kui patune inimene seda iialgi ära mõista suudaks, wõiks! . . .

Raefed tulewad nüüd rutuste haura juurest ära, sest nende päale on kartus wõimust wõtnud niisuguse üleloomuliku sündmuse pärast! Ei neile tule meelegi selle ehmatuslega, et Jeesus ise neile oli ette kuulutanud oma surmusest ülestõusmisest, ei nad mäleta enam seda, et Jeesus siis, kui ta maapääl elas, surmuse oli ülesäratanud, ei nad mäleta seda kui Jeesus ütles: mina olen ülestõusmine ja elu ja kes minu sisse usub, see peab igaweste elama, ehk tema küll sureb. Eks see ole tõsi, et lihalik inimene unustaja on, kes tahaks seda salata; aga sellepärast on wäga tarwis, et meie oma südant ikka jälle Jumala sõna kosutawa leiwaga toites kindlustaksime ja teda meele tuletama sunniksime mis Jeesus kõik teinud ja enesest rääkinud on, siis ei lõppe meie armastus tema wastu mitte ära ja kui armastus tema wastu ei lõppe, siis on usk elaw ja lootus kindel tema päale; siis jõuame ka meiega Jumala sõna uskuda ja kui meie ka kõigest oma nõrga mõistusega aru ei saa, siiski niipalju ometi, kui meie hingedõnnistuseks tarwis läheb. Siis jõuame meie seda uskuda, et Jeesus ka meie pattude lunastamise pärast on maailma sisse tulnud ja ennast annud ära tappa, aga ka seda teame siis meie, et Jeesus on surmusest ülestõusnud, surma surmaga maha tallanud ja neile, kes hauras elu kinkinud ja oma juurele tööle seega krooni pähe pannud, krooni, mida ta ka meile tahab anda, kui meie otsani usus oma ülestõusnud Jeesuse sisse kindlaks jääme ja ennast ei lasse kahtluse tuulest kõigutada ja tema armastusest lahutada. — Ei meil ole küll tarwis kallid rohtusid.

osta Jeesuse ihu mõidmiseks, nagu naesed seda armastuse pärast tema vastu tegivad; aga meie võime fiiski ka midagi oma Jeesusele meele heaks teha, kes nüüd surnuft ülestõusnud on. Eks meiegi armastus pea ennast tegudes ülesnäitama, muidu on ta surnud armastus. Jeesus ütleb ju ise; tõeste, mina ütlen teile, mis teie iial olete teinud hääd ühele minu vähemateft wendadest, seda olete teie mulle teinud." Eks neid ole ka meie ligemiste seas, kes täna hommilul läbi piisarate peawad hüidma: Kristus on surnuft üles tõusnud!" Eks ole paljud puuduses, häbas, waeuses, haiguses, eks milljonid istu weel sügawas pimeduses ja ei tea mitte et Jeesus nende pärast on taewast maha tulnud ilma fisse, kannatanud, surnud ja surnuft ülestõusnud, — nad kõid firutawad omad käed meie poole ja hüiawad: „tule ja aita!" Tehkem ka täna omad käed lahti õnnetumate trööstimiseks, aitamiseks ja katsugem ka meie nende filmist piisaraid kuiwatada kes wahest meie abi tarwitawad, — tõeste teeme seega hääd oma ülestõusnud Jeesusele ja tema saab meie vastu kord ütlemä: „Seda kõid olete teie mulle teinud, minge oma Issanda rõõmu fisse!" Ja kui meie jõud ka waranduse poolest napp on, eks meil ole fiis ju ka muid abinõusid häätegemiseks, mis meie armastust üles tõusnud Jeesuse vastu mõiwad elawaks teha: leppigem oma wihamestega Kristuse ülestõusmise mälestuseks, andkem neile andeks, kui nad meie vastu ekfinud, õnnistagem neid, kes meid ära wannuwad, tehkem hääd neile, kes meid wihtawad jo palugem nende eest kes meile liiga tee-

wad ja meid tagakiusawad, kõikjugu kurja soowivad. Siis on meil õiged pühad, siis võime meiegi suure rõõmuga hüida: Kristus on surmusest üles tõusnud! — Ja tema tahab ennast meile leida anda ja meid oma Issa lasteks vastu võtta, kes taewast on. Tema tahab siis ka meid oma wendadeks pidada ja oma sarnaseks, nagu ta ise meie sarnaseks on saanud kõigis. —

Aga see suur rõõm, mida Kristuse ülestõusmine kõige maailmale on toonud, saagu ka meile kõigile osaks: ta täitku meie südamed ja meeled, et meie üksteisele hüida võime: Kristus on surmusest üles tõusnud, surma surmaga ära võitnud ja neile, kes hauas, elu kinkinud. Amen.

Meie Issa, kes Sa oled taewas j. n. t. s.

W i s: Argate, nii wahid hüidwad.

Kristus surmusest üles tõusnud
Ja paljudele ennast näitnud
Dh risti rahwas rõõmusta!
Haud on tühi, kus ta pandud;
Ta tõusnud, surma oda murtud!
Dh minu süda rõõmusta
Ja laula kiitus tal'
Su armsal Jeesusel'
Et on päästnud
Sind pattudest
Ja needmisest
Ja surmast, põrgu wõimusest.

Hallelujah! wõtkem hüida
Me Jeesusel, kes jätnud hauda

Ja tõusnud surmüst ülesse.
Tänus mõltugu me' meeled
Ja kiites kõlagu me' keeled
Laul tõusku kõrgel ülesse.
Haud tühi! Tõusnud ta!
Doon'd elu, õnne ka
Patustele
Kes walwawad
Ja paluwad
Ta pääle lootust panewad.

Laul esimesel Kristuse ülestõusmise päeva õhtul.

W i s : Jeesus, tule minule.
Üles tõusnud Jeesuse
Kallis hinge Peiufe
Ole täna õöfel ka
Minu kaitsja, hoideja.
Kustuta mu suured süüd
Mis ma teinud enne, nüüd.
Anna andeks, kannata
Armas Jeesus minuga.
Rõtra usku kinnita
Arga südant tueta
Siis ma usun kindlaste,
Et Sa tõusnud ülesse.

Luka 24. 12 — 26. Ja waata, kaks nende
seast olid minemas jell samal päewal ühte alewisse,
mis Jerusalemmast ligi kuuskümmend wagu maad
oli, selle nimi oli Emmaus. Ja nemad rääkisid ise-

keskis kõigist asjust, mis olid sündinud. Ja see sündis, kui nemad teine teisega juttu ajasid ja teine teiselt küsisid, siis tuli ka Jeesus ise nende juure ja käis nendega. Aga nende filmad peeti, et nemad teda mitte ei tunnud. Ja tema ütles nende wastu: Mis kõned need on, mis teie isekeskis kõnelete käies ja olete kurwa näolised? Aga üks, Kleopas nimi, wastas ja ütles temale: Sinaks üksi kui mõeras elad Jerusalemmas ja ei ole teada saanud, mis neil päivil sääl samas on sündinud? Ja tema ütles neile: Mis siis? Aga nemad ütlesid temale: Seda, Jeesust Natfaretist, kes prohwet, wägew tegudest ja sõnast Jumala ja kõige rahwa ees, kuda meie ülemad preestrid ja wanemad teda on surma kohtu alla ära annud ja teda risti löönud. Aga meie lootfime, et ta pidi seefama olema, kes Jsraeli rahwa pidi äralunastama ja pääle kõige selle on täna kolmas päew, kui see on sündinud. Aga ka mõningad naesed meie seast on meid ära ehmatanud, kes wara hommikul haura juures olid olnud ja kui nemad tema ihu ei leidnud, tulid nemad ja ütlesid endid ka inglite nägemist näinud, kes ütlewad teda elawat. Ja mõningad meie seast läksid haura juure ja leidsid nõnda, kui naesed ka ütelnud; aga teda ennast ei näinud nemad mitte. Ja tema (Jeesus) ütles nende wastu: Oh! teie rumalad ja südamest pikaldased seda kõik uskuma, mis prohwetid on rääkinud. Eks Kristus seda pidanud kannatama ja oma auu sisse minema? Amen.

Palwe.

Sina surmüst üles tõusnud Issand Jeesus, jõe meie juure sest waata õhtu jõuab ja päike weereb! Meie waesed patused ei oska küllalt Sind kiita ega tänada selle suure armu eest, mis Sa tänna meie wastu oled üles näidanud; ei meie suuda Sulle küllalt tänu anda selle rõõmu eest, mis Sa meile tänna valmistafid. Sa oled meie pattudest rõhutatud südant rõõmu sõnumitega kosutanud ja troostinud. Oled jälle uuesti meile lasknud kuulutada, et Sa elad, et Sa surmüst üles oled tõusnud, surma surmaga ära wõitnud, elu ja hukkaminemata põlwe walge ette toonud: oled kuradi wõimusele otja pääle teinud ja põrgu haura naeruks pannud. Meie pattude eest oled Sina täieste lunastufe hinna maksnud, Jumala käsud täieste täitnud ja meie päält käsu needmist ära wõtnud. Tänu, alandlikus tänus tahame meie selle pääle omas waikses õhtu palwes mõtelda ja oma patust südaut sulle ohwiriks ja anniks tuua. Waata, ei meil ole muud Sulle anda. . . Saada meie südameste seest oma püha Waimu läbi niisugused kartlased mõtted eemale, nagu Sa neid jüngrite südamest tagandafid kes Emmause poole kurwalt sammufid. Hüia ka meie waimu kõrwadesse walju häälega, et Sina seda kõik pidid kannatama ja oma auu isse minema. Tee lahti meie waimu filmad, et meie waimus Sinu püha ülestõusnud ihu näeksimine ja usufimine, et Sina oled Kristus, elawa Jumala Poeg, et Sina oled see Tall, kes tapetud sai ja siiski elab ja

et Sina see oled, kes maailma sisse tulid otsima ja
õndsaks tegema meid kes on ära kadunud ja Jumala
käskudest hukka mõistetud. Jah, armas Jeesus, seda
anna kõik mis meie Sinult palunud oleme ja peale
selle hoiame meid võsel ka kõigi õnnetuste ja hädade
eest kui see Sinu püha tahtmisega ühte sünnib. Ta-
had Sa aga meie päale lasta oma karistuse witsa
ehk nuhtluse keppi langeda, siis aita ise meid, et meie
kannatlikult kõik kanname mida Sa meile oma püha
nõu ja tahtmise järele peale paned, seda teades, et
kõik, mis Sina teed, hästi tehtud on ja meie hin-
gedele kasuks tuleb. Amen.

Meie Isa, kes Sa oled taewas j. n. t. f.

W i s: Jeesus, tule minule.

Õhtu jõuab, tule Sa
Meie juurde ise ka;
Hoiame meid, oh Jeesuse,
Meie armas sõbrake.

Juhata meid ise Sa
Sinus warju otsima;
Siis me' rahus magame
Hommel rõõmsast' ärkame.

Hommiku laul Kristuse ülestõusmise püha teisel päewal. —

W i s: Mu südamest ja meelest,
Auu kiitust Sulle laulan
Oh armas Jeesuse.

Su ette tänus kannan
Ma oma südame.
Et öösel hoidsid mind
Ja kõik, mis Sa mull' annud,
Mis minu kätte pannud
See cest ma tänan Sind.

Oh Jeesus, ka sell päewal
Mind hoia heldesti
Si siis küll hädal, waewal
M'ust oja olegi.
Su sõna patu Sa
Mull' täna rohkelt käel
Ja anna, et see wael
Mu hinge toidaks ka.

Oh surmüst tõusnud Jeesus
Sa süüta ohwri Tall!
Oh surma wõitja Kristus!
Ma nõrken patu all
Kui Sa nüüd jätab mind
Siin häda orus maha
Ja enam kuuldap' taha
Kui abiks palun Sind.

Luka 24. 34. Issand on tõeste üles tõus-
nud ja enmast Simonale näitnud. Amen.

Walwe.

Jah, armas Jeesus, Sina oled tõeste surmüst
üles tõusnud ja enmast mitmele näitnud. Aga eks
ka meie näe seda, et Sa oled surma ära wõitnud ja
elu walge ette toonud; see paistab meile kõigist silma,

mis meid ümber piirab. Kõigis oled Sina ja ilma Sinuta ei ole midagi, ega wõi meie ka ilma Sinuta ühtegi teha. Auu ja kiitus olgu Sulle, et Sa meid mööda läinud öösel kõige kurja ja kahju eest oled hoidnud hinge ja ihu poolest, nii, et meie seda kallist ja püha päewa oleme näha saanud ja wõime rõõmsatega rõõmsad olla Sinu ülestõusmise pärast. Lase siis ka täna meie südames dige pühade rõõm walitseda ja aja meist liha lust, liig söömine ja joomine kaugele ära, tee seda meie eest läilaks. Saada meid ka tänagi Sinu püha kotta, Sinu elu sõnu kuulma ja tee meie südamed lahti neid vastu wõtma ja anna jõudu, nende järele meil elu säada meie hingede kasuks ja õnnistuseks. Kinnita ka tänagi jälle uueste meie südames seda usku, et Sina surmusest oled ülestõusnud, surma surmaga ära wõitnud ja neile, kes hauas, elu kinkinud; aita, et meie ka siis usufsime kui Sind oma ihu silmaga ei näe, waid et meie kuulmata ja küsimata Sinu nime sisse usufsime, siis tahad Sina meid õndsaks kiita ja Sa ei taha meid ära salata, kui meie kohtu ette tuleme wiimasel suurel ülestõusmise päewal, et meie siis armu leiaksime Sinu silma eest, nõnda kuda Sa lubanud oled, nendest ennast mitte häbeneda, kes Sinu nime siin inimeste ees ülestunnistawad ja Sinu sisse, oh Jeesus, usuwad ja oma lootust Sinu pääle panewad, Sind armastawad ja Sinu käsku püüawad täita truusi südamega. Jah, Issand Jeesus, ole täna meiega ja wõta meid kõigis oma warju ja kaitsemise alla, siis oleme meie julged ja wõime rõõmsasti terve päewa

üksteisele vastu hüida: Kristus on surmufu üles tõus-
nud! Hallelujah! Amen.

Meie Jsa, kes Sa oled taewas j. n. t. f.

W i i s: Kes Jumalat nii lafeb teha.

Wind õpeta Su fiske ufma
Oh Jeesus Dnnistegija.
Ja ilma lusti, rõõmu jätma
Sind tundma, minu päästeja.
Siis tunnistan ma füdameft:
Mu Jeesus tõusnud haua feeft.

Laf' oma armu walguf paista
Ka mulle täna rohfeft.
Mull' waimus oma haawu näita
Siis ufjun, et Sa tõeste
Ka mõitlen'd minu patu eeft
Ja ülestõusnud furma feeft.

Laul Kristuse ülestõusmise püha tei- fel päewal.

W i i s: Mits, mu füda, ennaf waewad.

Jeesus on ju surmufu tõusnud
Surmaga
Surma ta
Wägewasti mõitnud.
Elu walge ette toonud
Kõigile
On ju ta
Elu hauaf toonud.

Minu süda, Jeesust kiida
Tema
Üksinda
Dma aega wiida.
Ta sull annab elu-õhtu
Siis kui sull'
Ja ka mull'
Jõuab elu õhtu.

Jeesus ise muret kannab
Minu eest
Elu weest
Ta mull' juua annab.
Saadab rahu maade pääle,
Juhatab,
Opetab
Ast'ma elu teele.

Röömsaks saagu meie meeled
Tema sees.
Tema ees
Laulgem meie keeled, —
Patud tahab andeks anda
Ise ta
Armuga
Ja meid taewa kanda.

Luka 24. 36 — 48. Aga kui nemad seda rääkisid, seisis Jeesus ise nende keskel ja ütles neile: Rahu olgu teile! Aga nemad kohkusid ja kartsid ja mõtlesid endid waimu nägewat. Ja tema ütles neile: Miks teie olete nii wäga äraehmatanud? Ja mispärast tõuswad niisugused mõtlemised teie südamete sees? Et waadake mu käsi ja mu jalgu et mina seesama olen; katske mind kätega ja waadake, sest waimul ep

ole mitte liha ega luud, nenda kui teie näete mull olewat. Ja kui ta seda sai ütelnud, näitas tema oma käsi ja jalgu. Aga kui nemad rõõmu pärast weel ei uskunud ja imeks panid, siis ütles ta nende wastu: Kas teil on siin midagi süia? Ja nemad paniwad tema ette tüki küpsetud kala ja kärje mett. Ja tema wõttis ja sõi nende ees. Aga tema ütles nende wastu: Need on need kõned, mis ma teile rääkisin, kui mina alles teie juures olin; sest kõik peab tõeks saama, mis Moosese käsu õpetusesse ja prohwetide ja laulu raamatusse minust on kirjutud. Siis tegi tema nende mõistuse lahti, et nemad kirja mõistaksid. Ja tema ütles neile: Nenda on kirjutud ja nenda pidi Kristus kannatama ja ülestõusma kolmandamal päewal ja tema nimel pidi kuulutatama meeleparandamist ja pattude andeksandmist kõige rahwa seas ja alatama Jerusalemast. Aga teie olete nende asjade tunnistajad. Amen.

Õone.

Jeesus ütles kord oma jüngerite wastu: „Sest kus kaks ehk kolm minu nimel üheskoos on, seal olen mina kesk nende seas.“ Ja waata, mina olen teie juures maailma otsani. — Kohe pääle oma sünnust ülestõusmist näeme meie Jeeseuse sõnade tõsidust: Jüngrid on suures hirmus juuda rahwa eest, et neid ka wahest kinni ei wõeta ja niisama sugunne saatus osaks ei saa kui nende õpetajale Jeeseusele, keda risti poodi. Nad istuwad ühes koos ja ei tea mitte, mis

pääle hakata: kas Jeesust weelgi Jumala Pojaks pidada, kes maailma jisse pidi tulema patufid õndsaks tegema või suurema hulgaga teda ka ära salata ja selleks tembeldada selleks Juuda rahwas osalt ja ka Rooma mehed teda pidasiwad. Neil ehk oli meeles, et Jeesus, kui ta weel nende juures elas oli öölnud: mina tõusen kolme päewa pärast furnust ülesse. Kolmas päew oligi mööda, aga nemad ei olnud weel Jeesust näinud kuna mõned naesed ja kaks jüngrid, kes heila õhtu Emmause poole sammusiwad, neid wäga ära ehmatanud oliwad selle teatusega, et Jeesus on furnust ülestõusnud ja ennast neile näitanud. Jüngrid aga ei taha mitte uskuda et see kõik nii on. Nad on kahewahel ja ei tea isegi, mida kõigist wiimaste päewade sees ette tulnud lihaliku inimese kohta pöretawatest sündmustest uskuda. . . . Üks räägib nii, teine teisiti. . . Üks ütleb ennast ingli kujufid näinud, teine jälle Jeesust leiva murdmisest ära tunnud. . . Mis nüüd teha? — Aga neil oli ometi Jeesusest jutt ja külap nad muidugi tahtsiwad uskuda, et Jeesus tõsine Jumala Poeg oli; nendel oli ju selleks palju põhjusid, aga kõige päält need imeteud millede tuunistajad nemad kõik oliwad ja wägewad õpetused, mis suguseid nad oma ihu kõrwadega kuulnud. See kõik muutis nende meeled segaseks ja kui weel kartuse oma pärast kõige selle juurde arwamine, siis saame jüngrite olekust selge pildi. . . Aga waata, ei Jeesus ole kaugel. Ta ilmub nende wiletsat usku kinnitama ja neid õige tee peale juhutama; ta ei ole mees, et ta peaks waletama: „Rahu olgo teile“ — kuulsdub

häkitselt nende kõrva tuttav Juuda rahva teretuse sõna selle sama suust, keda nad kui Jumala Poega olivad tunnud ja kelle pärast nad nüüd kahemahel olivad. Seal näitab Jeesus neile oma käsi ja jalgu, oma külge kuhu sisse sõjamehed odaga pistnud. Kõik on nii, nagu nad näinud; aga nüüd kofkuwad nad juba suure rõõmu pärast ja ei suuda weelgi uskuda. Kui aga Jeesus ka nende toitu maitshnud oli, siis ei olnud nad enam kahe mahel waid saiwad omas usus Jeesuse sisse kinnitatud. Jeesus noomib neid, üteldes: „Miks teie olete nii wäga ära ehmatanud? ja mispärast tõuswad niisugused mõtlemised teie südamete sees? Jeesus tegi peale selle nende mõistuse lahti, et nemad mõistfid, mis temast kirjutatud, et see kõik nüüd täidetud on. — Teadagi, olivad Jeesuse jüngrid liht õpetamata kalamehed, suurema oja omast elu ajast kala püüdes ja muud rasket tööd tehes mööda saatnud, kirjast, mis Jeesust ette kuulutas, ei teadnud nad ju rohkem kui seda, mis Jeesus neile ise oma suuga rääkinud ja mis nad wast ehk ka templis kuulnud. See oli kõik. Ei neil olnud weel nii selgesti ega Jumala sõna kirja pandud kui nüüd meie ajal, ei neil olnud Jeesuse tegudest ühtegi weel üles kirjutatud, mis neil alati silma ees oleks olnud, nagu nüüd meil on, waid seda tegiwad jüngrid pärast, kui Jeesus ju taewa oma Isa juure oli läinud ja neile oma Püha Waimu saatnud, kes neile kõik Jeesuse sõnad ja teud meelde tuletas, nõnda, et nad wigata kõik mõistiwad järel tulewa rahwa sugule õnnistuse tee üles leidmiseks üles kirjutada. Sellepärast

ei ole jüngerite uskmata meelt ka nii väga imeks panna, aga seda peame küll imeks panema, et meie seast veel neid leidakse, kes kõik seda ei taha uskuda, et Jeesus on meie pattude pärast surunud kirjade järele, et teda on maha maetud ja et ta on üles tõusnud kolmandamal päeval suure auuga. Seda kindlitavad kõige esite need naesed, kes Jeesuse ihule viimast auu tahtsivad teha ja seda kalli salwiga võida, teiseks Simon Peetrus, kaks Emmause jüngerit, siis üksteistkümme Jeesuse jüngerit, viimaks on teda peale viisjada inimest korraga näinud, seda kindlitab Paulus. Su sell ajal kui ta seda üles kirjutas, olivad paljud nendest veel elus, aga ka Paulus ise nägi Jeesust ja kõik apostlid, keda meie tunneme nende kirjadest. Nüüd kipub see küsimine keele pääle mispärast meie seast paljud ei arwa surnute üles tõusmist olemat. Paljud arwawad: kui on inimene oma aja ära elanud, sureb tema, saab mullaks ja kõik on lõpetatud; mis aga suremata hingesse puutuda, siis olemat see luule jutt jo kolli sarnane hirmutus mida emad karjujatele lastele ähwardawad kaela saata, kui nad mitte ei waiki. Meie peame aga niisugustele Jumala sõna põlgajatele üttelema, et nende mõtted paberist on, mis wihma käes märjaks saades kõlbmataks kraamiks kokku kifub. Paljud imewad seda küsimist, surnute üles tõusmisest, nagu lapsed tühja kummist nisa — ei tal pole maiku ega tolku! Kui ei oleks surnute üles tõusmist, ega siis Jeesus poleks ka üles äratatud ja maailma rahwas, paljud miljonid oleksiwad kui narwid praegu pühafid pidamas ja nende hüüd, mis wä-

gewaste milljoniteft kirikuteft ja majadest üles tõuseb : „Kristus on furnuft üles tõusnud“ — oleks kõik naeru väärt ja asjata temp . . . aga ka kõik Jumala sõna oleks tähtsuseta, kõik meie kirikus käimised, palmed, laual käimised ja muud-kallid kombes oleksivad wiletsad narri tembud, mida teatris ja tširkuses näha mõime! Ei see wõi nii olla! Jumala sõna on tõsi, seda hüiab ju igale ühele ta südame tunnistus walju häälega ette. Meie keski ei ole ennast mitte petnud, kui meie Kristuse truu õpetuse sisse usume ja seda kalliks, muutmata tõeks peame. Kõik on korda mõõda sündinud: esiteks on patt s. o. käsu üle astumine ühe inimese läbi maailma sisse tulnud ja selle Jumala ära needmise alla saatnud, pärast on üks maailma Jumala needmise alt wabastanud ja kõik käsud täiesti täitnud. Käsud mida Jumal andis, oliwad head ja ta andis neid inimestele täita, aga, et ükski liha neid täita ei suutnud, siis ootasivad käsud seda meest, kes neid täiesti pidi mõima täita, See mees ilmus ja tema nimi oli Jeesus Kristus. Tema ainult jõudis Siinai mäe päält antud käsud täita, aga meie ei jõua ühtegi Jumala käsku meeles pidada, weel vähem täita ja seega siis, kui Kristus poleks mitte furnuft üles tõusnud, peaksite meie kõik käsu üle astumise pärast huffa minema. Meie omad teud ei suuda iialgi meile taewa uft awada, ei meie jõua iialgi oma tegude läbi pattude andeks andmist saada, waid seda saame meie palwe läbi Jeesuse Kristuse eestkostuse tõtu Jumala ees, armust. Ega meil siis oleksgi Jeesust tarwis, kui ise midagi jõuaksite oma tegudega

korda saata; ühes oleksime siis aga ka kaisu orjad ja
 meil poleks ühtegi digust Jumala lapsed olla. Jeesus
 oleks asjata surnud . . . Et meie aga teame Jeesuse
 surnuft üles tõusnud olewat, siis teame ka seda, et
 meie kord omadest haudadest peame wälja tulema ja
 aru tegema omast maja pidamisest siin maa pääl.
 Mis oleme meie siis hääd teinud? Kas oleme selle
 talendiga ka kaubelnud, mida meie kätte anti ja kui
 palju oleme oma Issandale kaisu saatnud? Eks pal-
 jud pole ühtegi teinud, on oma talendi higitähtku sisse
 pannud ja oma kotta ära peitnud. See on kaisu üle
 astumine, on patt ja kaisu üleastumise eest ei saa ju
 kedagi õigeks mõistetud. Jeesus on aga kõik käsud
 meie eest täitnud ja meie saame, kui Jumala lapsed
 — armuist õndsaks . . . Eks waadake, Kolgatal on
 kolm risti näha, Jeesuse oma ja peale selle kahel kur-
 jategijal. Jeesus on kõik käsud täiesti täitnud, kur-
 jategijad mõlemad on kõik käsud täiesti üle astunud,
 on pattu, kurja teinud. Aga mis läbi teine nendest
 õndsaks sai? Kas wast oma hää tegude läbi? Ei,
 neid tal polnudgi, aga ometi awati tema eest para-
 diisi uks pärast seda kui ta oli palunud. Seepärast
 peame ka meiegi rõõmu pärast oma Jeesuse juure
 ruttama teda paludes, et meie südametes usk tema
 ja tema püha sõna sisse saaks kinnitatud. Tema kuu-
 leb meid, ta on meie juures maailma otsani, iga
 kord kui meil nõu on tõe meelega palwes tema juurde
 minna, on ta ju meie lähedal, annab ennast leida
 ja ütleb meile: Rahu olgu teiega! Urge olge kahe-
 wahel minu sõnade tõsiduse üle." Ta teeb meie

mõistuse mististi lahti, et ka meie, nagu ta usmata-
 tad jüngrid, kirja tunneme ja ära mõistame niipalju
 kui meie hinge õnnistuseks tarwis läheb. Ja seda
 ei ole palju. Üks ainus püha kirja salmikene, üks
 ainus lause Jeesuse kallist õpetusest võib meile palju
 kasu saata. Ei meil olegi vaja kõik püha kirja otsast
 otsani teada, kui meil see teada on, et Jeesus Kristus
 ka meie pattude lunastamise pärast on maailma sisse
 tulnud, kannatanud, surunud, ja surnuft üles tõusnud
 ja et tema veri meid puhtaks teeb kõigest patust,
 kui need patud ka suured oleksivad. Surnuft üles-
 tõusnud Jeesus võib kõik teha temale on antud kõik
 meelewald taewas ja maa pääl. Mis pärast peame
 siis Jeesuse ülestõusmise pärast kahewahel olema ja
 selle küsimise kallal närima? Ei see saada kasu, waid
 sünnitab lahkumist mõtetes, sünnitab riidu ja pahan-
 dusi. Meil aga on ainult vaja püüda kõigest hingest
 meelest ja wäest Jumala meele pärast olla, külab meile
 awitaja ilmub ja meie kaswame tugewaks usus, loo-
 tuses, armastuses. Kes tahaks küll salata, et ta
 meie liha ja maailma wõimuse all sagedasti pole ol-
 nud, aga see ei pane meie teed õndsaks saamisele mitte
 kinni, waid palju enam, ta sunnib meid kindlamini
 omast Jeesusest usus kinni hoidma ja kui patt ja
 ülekohus suureks saab, siis on Jeesuse armastus meie
 wastu weel suurem ja tema tahab meid igast pori-
 august wällja kiskuda, kui abi palume ja ennast tema
 peale toetame.

Sellepärast siis, mu armsad, olgu meie ülem
 mure surnuft üles tõusnud Jeesust paluda ja ütelda:

Issand, mina tänan Sind, et Sa kõi minu eest
oled teinud, et ma nüüd armust wõin saada õigeks
mõistetud. Mõttele minu pääle, kui Sa oma kuning-
riiki tuled. Tema aga saab meile wastama: Tõeste
mina ütlen sulle: täna pead sa minuga paradiisis
olema. Rahu olgu sinuga! Amen.

Meie Isa, kes Sa oled taewas j. n. t. s.

W i s : Miks, mu süda, ennast waevad.

Rõõmuga nüüd wõtkem hüida!

„Hinge meest,

Jeesusest.

Pole hauast leida!“

„Ta on surmusest üles tõusnud!

Mitmele

Sajale

Ennast on ta näitnud!“

Anna ennast tema kätte

Rõigega,

Hingega

Rutata tema ette.

Jeesus saab sind wastu wõtma

Tõeste

Sinule,

Isse wastu tõt'ma

Paul teisel Kristuse ülestõusmise pü- hapäewa õhtul.

W i s : Jeesus, tule minule.

Jeesus, meie juure järe.

Õhtu jõuab, lõp'nud päe.

Kõik maailm on hingamas,
Rahu sees nüüd puhkamas.

Kuule meie laulu häält
Mis fiit tõuseb ilma päält
Pattu teinud laste suust,
Kes on sõõnud keeldud puust.

Wõta meie tänu Sa
Ise wastu armuga,
Et meid päewal hoidsid Sa
Dma wõimsa käega.

Dma sõna jagasid
Meile ja meid lubasid
Seda rohkest tarwita'
Hinge toiduks lõpmata.

Pauluse r. Kor. 15. 55—58. Surm, kus on
sinu astel? põrgu haud, kus on sinu wõimus? Aga
surma astel on patt ja patu wägi on käsf. Aga
tänu Jumalale, kes meile wõimust annab, meie Iss-
sanda Jeesuse Kristuse läbi. Seepärast, mu armsad
wennad, olge kindlad, liikumata ja saage ikka täie-
maks Issanda töö sees, et teie teate, et teie töö Iss-
sanda sees ei ole mitte tühine. Amen.

Palwe.

— Armas Issand Jeesus, meie täname Sind
kõigest südamest Sinu suure helduse pärast, et Sa
meid oled oma kibeda surma ja rõõmsa ülestõusmise
läbi patu, surma ja kuradi wõimusest ära päästnud
ja meile õnnistuse tee lahti teinud, meid Jumala
laste õiguses kinnitanud, kaju needmise meie päält

ära wõtnud ja aset walmistanud oma Isa kodadesse. Ei meie waesed patused jõua küll Sinu armu ja hea tegemisi ära mõista, Sind omaks Issandaks, ära päästjaks, armsaks eestkostjaks Jumala juures tunnista. — Meie tuleme lapseliku usaldusega täna õhtul Sinu juurde, tunnistame Sulle omad patud ja üleastumised mida meie täna jällegi nii rohkesti oleme teinud. Meil on nende pärast südamest kahju, meie kahetseme ja palume Sind: anna meile andeks meie wõlad, sest ka meiega oleme walmis oma wõlglastele andeks andma nende eksitusi meie wastu. Tule ise ka tänasel õösel meie juurde, sest kui Sina meie juures oled siis ei karda meie ühtegi ega himusta siin maa pääl midagi peale Sinu. Kui meie oma südamega Sinu juures olla wõime, siis on meil rahu ja kõik hääd küll. Lase ka tänasel õhtu tunnil meie südamete sisse oma püha waimu walgust paista ja juhata meid magama heites oma lootusi sinu peale panna. Kui Sa hääks arwad meid oma püha tahmise järele wiletussega ehk muu õnnetusega katsuma tulla, siis anna meile ikka meeles pidada et see kõik Sinu tahtmisel sünnib, et Sinuta oh Issand, üksigi juukse karw meie päade päält ei lange, Kõik oled Sina ju teinud, ei ole ju ühtegi ilma Sinuta. Sinu helduse peale lootes tahame meie nüüd oma päewa lõpetada mida Sa meie hingede walgustamiseks kinkinud oled. Kui meie nüüd weel Sind oleme Su elu sõna eest tänanud, mida meie nii rohkesti täna kuulnud oleme, siis tahame ennast Sinu nimel, Sa üles tõusnud Jeesus une rahustawa mõju kätte usaldada ja Sinu poole hüida:

Issand, jae meie juurde sest õhtu jõuab ja päem
weereb. Amen.

Meie Issa, kes Sa oled taewas j. n. t. f.

Wiis: Jumal maa ja taewa looja.

Jeesus, sinu hooleks annan
Ennast ihu, hingega.
Sinu ette palwes kannan
Kõik, mis mulle annud Sa
Ole ise minuga
Mina olen Sinuga.

Sinu armu pääle julge
Olen ma siis igal a'al.
Si nüüd puutu häda, mure
Kui Sa abiks pääwal ööl.
Sest Sind abiks hüüan ma
End Su hooleks annan ka.

Minu sõbru, wendasi
Nõnda sama hoia ka,
Kendest saada wiletjusi,
Ole neile abiks ka.
Reid, kes kurwad rõõmusta,
Hädalisi amita. —

Laul Kolmandamal Kristuse ülestõus- mise pühapäewal.

Wiis: Oh armsad hinged armu taimed.

Reed kallid päewad, mis nüüd lõp'nud
Weel kaua jäägu meele meil;
Ja kõik, mis Jeesus teha mõtnud
Et saaks nüüd elu tulla meil'
Ja surma, pattu kauta'
King mao pead rõhuda.

Et Jeesus surmest üles tõusnud,
Siis usume, et meile ka
Ta elu hauast kaasa toonud
Ja võtab surmest ärata',
Kui hüiab taevast ingli hääl
Ja nende pasunate keel.

Siis, Jeesus lasse meile jääda
Ka ikka osaks Sinu arm:
Et Sinu Jsa lapsiks saada
Me võiks, kui võidetud on surm
Ja hauast välja tuleme
Su omad jäädvalt oleme.

Mark. 10. 15. Tõeste mina ütlen teile: kes
ial Jumala riiki vastu ei võta kui lapsuke, see ei
saa mitte jenna sisse. Amen.

Rõne.

Kallid Kristuse üles tõusmise pühad on lõppe-
mas, nagu kõik otša saab, kaub, lõppeb, mis maa-
pääline asi on. Ei ole ükski ega midagi siin
maa pääl, mis jäädam oleks, kõik on kadum, kõik
lõppeb häkitselt, ootamatalt — täna on, homme ei
ole — kui suits, mis kord näha on, aga pärast ei
tunta enam seda kohtagi, kus teda nähtud. — Ärgu
aga meie südamete seeft Kristuse ülestõusmise mäles-
tus iialgi kustugu, ärgu jäält kadugu see teadmine,
et meie Jeesus elab. et Ta on surma surmaga ära
võitnud elu ja hukkaminemata põlwe walge ette too-
nud: ärgu kustugu meie meelest iialgi Kristuse kan-
natamise ja surma ning ülestõusmise mälestus ja see
teadmine, et kõige sellega meile on pattude andeks and-

mist ja surma võimusest lunastamist toonud, tee igawese elu maale, taewa poole lahti tehtud, meie hauad pühitsetud ja meid ülestõusmise osaliseks tehtud. See on wast juur Jumala arm mis meile waestele patustele on osaks saanud. Ei jõua seda sõna taewas inglite legionid küllalt kiita, veel vähem meie. Niisugust piirita armastust võib ainult Jumal oma loodud looma wastu tunda; see armastus aga, mis meie südamete sees aset, on ainult vähene kuma taewalikust, suurest piirita Jumala armastusest. Olgugi ka nii; meie võime siiski omas Jumalas kiidelda kes meile oma aimusündinud Poja on annud, et ükski kes tema sisse usub, ei pea hukka minema, waid et igawene elu temal peab olema . . . Kui meil nüüd niisugune usk Jeesuse, oma Lunastaja sisse on, nagu ta seda ise käsib s. o. lapselik truu usk, siis juba võime meie endid julgusega Jeesuse omaks nimetada. Ei meil olegi tarwis Jumala sõna pöörda ega wäänata, nõnda ehk teistiti seletada — meile on lapselikust usust oma Jeesuse sisse küll . . . Eks waatke lapsukest ja kes pole neid näinud, kuda nad oma isa ehk ema sõnu usuvad; Ei neil ole waidlemist isa-ema sõna tõsiduse kohta, neile on sellest küll, kui wanemad seda ehk teist on rääkinud, kästinud, õpetanud. — Ka taewase Isa õpetused peaksiwad meile niisama usalduse wäärilised olema. Jumala käsud on selged ja lapselegi arusaadavad: püiame meie wõimalikult lapseliku meelega täita. Püiame seda aru saada, et meie oma armsale Jeesusele kurwastust teeme, meelega tema Püha Isa käskusi täitmata jättes.

Kui meie aga siiski oma rumaluse, liha nõrkuse või mõne muu põhjuse pärast kogemata oleme käsu vastu teinud — pattu teinud oma Jumala vastu — ruttagem jällegi lapseliku palwega oma surmusest tõusnud Jeesuse juure. Ta on otsata armuline ja annab meile andeks, teeb meid jällegi kõlblikuks tema wennad ja õed ning ühtlasi Jumala lapsed olla.

Tröösti on meil küll! Jeesus on surmusest ülestõusnud! kaua ja kustumata seisiku selle hüide järelkaja meie südamete sees kuld kirjadega kirjutatult, külap' me' siis alati arnu leiame oma Jumala silma ees. Tema pärast on ju üffi wõimus ja kõik wägi taewas ja maa pääl ja ei ta lase ühtegi hinge häbisse saada, kes oma lootust ükfinda tema pääle lapseliku usaldusega on pannud ja teda kõigis asjus on omale abimeheks palunud! — Olgu siis ka meil kindel tahtmine oma lootust ainult selle surmusest ülestõusnud Jeesuse pääle panna ja selleks lähme kui lapsed tema juure kindla usaldusega ja ütleme: Armas Jeesus, kes Sa meie pattude lunastamise pärast oled siia maailma sisse tulnud, meie wennaiks saanud, kannatanud, risti pääl surnud ja nüüd auuga ülestõusnud, surma oma surmaga ärawõites, elu walge ette tuues — ole meile ise igal pool juhiks ja aitajaks. Läkita seda Waimu mida Sa tõutanud omalt Isalt saata ka meie pimedate südamete sisse, eks meie siis ka tunne Sind oma Issanda olemat ja wõime lapseliku meelega Sinu poole waadates ütelda: Jah, Sina, minu Jeesus oled surmusest ülestõusnud, Sa elad ja ka mina wõin elada igaweste, ehk ma küll suren. Sina oled ülestõus-

mine ja elu ja kes Sinu sisse usub peab elama, eht
tema küll sureb. Amen.

Meie Iha, kes Sa oled taemas j. n. t. f.

Wiis: Oh mõitlejad et käige pääle.

Mu Jeesus elab ja ma elan
Ei surma enam karda ma
Ma surma läbi ainult lähen
Ta juure jäädwalt elama
Ma surma läbi elu saan
Kui usus Jeesu juure jään.

Ei haud mind suuda hirmutada
Ta soe ja walge, puhastud.
Surm ei wõi usus kõigutada
Mu nötra meelt, — ta kinnitud,
Mu Jeesus ikka minuga
Ja mina elan temaga

Oh ülestõusnud Jeesus ela
Mu juures surma tunnini
Mu hinge sisse ikka wala
Truu armu tuld, mis iialgi
Ei lõppe walus, häda sees
Ei haismas kiusatuse wees.

Riigiraamatukogu

No S 8414

Soowitamad

waimuliku j̄suga raamatud,

mis Nikolai Grna kirjastusel. Riikweres ilmunud on:

1) **Waimu lit Gedeni rohuad**, kus sees on hommitu ja õhtu palwed, ja kristlikud kõned ja palwed warrude, pulmade, matuste ja muudel rdeem ja kurbastuise aegadel j̄andimisest surmani. Hind kõwaste poogitult 40 kop.

2) **Jaapäewane palwe toda**. Hommitu ja õhtu palwe raamat ühes suurte pühade laulude, palwete ja kõnedega iga, Gesti perekonnale kirjutatud. Hind 25 kop.

Hind 15 k.
